

ΠΡΕΣΒΕΙΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ
ΓΡΑΦΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ & ΕΜΠΟΡΙΚΩΝ ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΣ ΟΔΗΓΟΣ
ΓΙΑ ΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ

Οκτώβριος 2018

Πίνακας περιεχομένων

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ	4
1. Γενικά χαρακτηριστικά χώρας	4
2. Δημογραφικά στοιχεία	4
3. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη	5
B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	7
1. Θεσμικό πλαίσιο	7
Νομικές μορφές εταιρειών	7
Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας	8
Καθεστώς Αδειοδοτήσεων	9
Τιμολόγηση	9
Ιδιοκτησία γης	10
Τελωνειακή νομοθεσία	10
Διαδικασίες εισαγωγής / περιορισμοί εισαγωγών	12
Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέττες, πιστοποιήσεις)	14
Εργασιακό Καθεστώς	15
2. Στρατηγική εισόδου	15
Απευθείας πωλήσεις	15
Συμβόλαιο με εταιρεία διανομής	15
Γραφείο Αντιπροσωπείας ή Υποκατάστημα	16
Ίδρυση θυγατρικής εταιρείας (βλ. θεσμικό πλαίσιο)	16
Δίκτυα Διανομής	16
Προώθηση – Διαφήμιση	17
Πρακτικές οδηγίες	17
3. Καταναλωτικά πρότυπα	21
4. Βιομηχανική ιδιοκτησία	21
Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ	22
1. Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας	22
2. Φορολογία Φυσικών Προσώπων	22
3. Φορολόγηση Επιχειρήσεων	22
4. Ειδικότεροι φόροι	23

5. Δασμοί	24
6. Ειδικές Οικονομικές Ζώνες	24
Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ	26
1. Αναπτυξιακός Νόμος – Κίνητρα Επενδύσεων	26
2. Καθεστώς Ιδιωτικοποιήσεων	27
3. Πιστοληπτική ικανότητα – Κίνδυνοι και προοπτικές	27
Ε. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ – ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ	29
ΣΤ. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ	30
Ζ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ	33
Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ	41
Η. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΥΡΩΣΕΩΝ	42

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

1. Γενικά χαρακτηριστικά χώρας

Επίσημη ονομασία	Ρωσική Ομοσπονδία
Πρωτεύουσα	Μόσχα
Έκταση	17 εκ. τ.χλμ.
Πολίτευμα	Ομοσπονδιακή (Ημι)Προεδρική Δημοκρατία
Πρόεδρος	Vladimir Putin (2012 -)
Πρωθυπουργός	Dmitry Medvedev (2012 -)
Διακυβέρνηση	Κοινοβούλιο (Ομοσπονδιακή Συνέλευση) αποτελούμενο από δύο σώματα (Κρατική Δούμα και Συμβούλιο της Ομοσπονδίας). Ο Πρόεδρος εκλέγεται άμεσα από τον λαό και διορίζει τον Πρωθυπουργό και τους Υπουργούς. Υπάρχουν 85 διοικητικές οντότητες
Νόμισμα	Ρούβλι (RUB)
Γεωγραφία	Μεγαλύτερη σε έκταση στον κόσμο, περιβάλλεται από 12 θάλασσες και συνορεύει με 16 χώρες (Νορβηγία, Φινλανδία, Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία, Πολωνία, Λευκορωσία, Ουκρανία, Γεωργία, Αζερμπαϊτζάν, Καζακστάν, Κίνα, Μογγολία, Βόρεια Κορέα, Ιαπωνία, ΗΠΑ). Είναι η μεγαλύτερη σε έκταση χώρα παγκοσμίως.
Φυσικοί πόροι	Μεγαλύτερα αποθέματα φυσικού αερίου, ποάνθρακα (τύρφη), ξυλείας, αλατιού, πόσιμου νερού, κασσίτερου, τιτανίου, ψευδαργύρου, νιοβίου, νικελίου, διαμαντιών, σιδηρομεταλλεύματος και αργύρου. Διαθέτει τεράστια αποθέματα πετρελαίου και φυσικού αερίου.

2. Δημογραφικά στοιχεία

Πληθυσμός	146,8 εκ.
Αστικοποίηση	Τα ¾ των Ρώσων ζουν σε αστικά κέντρα.
Μεγαλύτερες πόλεις	Μόσχα (12 εκ.), Αγία Πετρούπολη (5 εκ.), Νοβοσιμπίρσκ (1,6 εκ.), Αικατερινούπολη (1,5 εκ.), Νίζνι Νόβγκοροντ (1,2 εκ.). Δώδεκα πόλεις με πληθυσμό άνω του 1 εκ.
Εθνοτικές ομάδες	Ρώσοι 80%, Τάταροι 3,8%, Ουκρανοί 2% και πολλές μικρότερες ομάδες.

3. Βασικά μακροοικονομικά μεγέθη

	2016	2017
Α.Ε.Π. (ονομαστική αξία) σε τρις. ρούβλια	85,9 1,16 τρις. Ευρώ	92,1 1,4 τρις. Ευρώ
Α.Ε.Π. (κατά κεφαλή)	9.170 ευρώ	9.103 ρούβλια
Μεταβολή Α.Ε.Π.	-0,2%	1,5%
Πληθωρισμός	5,4%	2,5%
Συναλλαγματική Ισοτιμία	63,81 ρούβλια/ευρώ	68,87 ρούβλια/ευρώ
Ανεργία	5,5%	5,2%

Η πορεία της ρωσικής οικονομίας κατά τα έτη 2000-2017 θα μπορούσε να συνοψιστεί ως ακολούθως:

Οι δύο πρώτες θητείες του Προέδρου Πούτιν (1999-2008) ολοκληρώθηκαν σε ένα περιβάλλον ταχείας οικονομικής μεγέθυνσης, που στηρίχθηκε σε μεγάλο βαθμό στις υψηλές τιμές των βασικών προϊόντων (commodities) και συνοδεύτηκε από αξιοσημείωτη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου του πληθυσμού. Η υποτίμηση του Ρουβλίου κατά την χρηματοοικονομική κρίση του 1998 ευνόησε τους εγχώριους παραγωγούς και η εσωτερική κατανάλωση ενισχύθηκε από τη χορήγηση καταναλωτικών και στεγαστικών δανείων. Στο διάστημα 1999-2007 το ΑΕΠ μεγεθυνόταν με μέσο ρυθμό 6,8% ετησίως, οι πραγματικές επενδύσεις παγίου κεφαλαίου αυξάνονταν κατά 10% και τα πραγματικά εισοδήματα κατά 12% ετησίως. Τη συγκεκριμένη περίοδο η Ρωσία αποπλήρωσε σημαντικό μέρος του εξωτερικού χρέους της και κατόρθωσε να συσσωρεύσει τα τρίτα μεγαλύτερα συναλλαγματικά διαθέσιμα μετά από την Κίνα και την Ιαπωνία. Η εμπιστοσύνη επιχειρήσεων και επενδυτών ενισχύθηκε από παράγοντες όπως τα προαναφερθέντα επιτεύγματα, η άσκηση συνετής μακροοικονομικής πολιτικής και οι προσπάθειες της κυβέρνησης να προωθήσει διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις. Αξιοσημείωτες επιχειρηματικές ευκαιρίες εμφανίστηκαν στους τομείς των τηλεπικοινωνιών, του λιανεμπορίου, των φαρμακευτικών και της ενέργειας.

Η Ρωσία δέχθηκε ισχυρό πλήγμα από τη διεθνή οικονομική κρίση κατά τη διετία 2008-2009. Η πτωτική πορεία των τιμών των βασικών αγαθών, η κατάρρευση των χρηματοοικονομικών αγορών, ο περιορισμός της πρόσβασης σε εξωτερική χρηματοδότηση, η αύξηση της ανεργίας και η υποχώρηση της εσωτερικής κατανάλωσης κλόνισαν τα θεμέλια της οικονομίας. Το 2009 το ΑΕΠ συρρικνώθηκε κατά 7,9% και η βιομηχανική παραγωγή κατά 10,8%. Μετά από το ξέσπασμα της κρίσης, η κυβέρνηση έλαβε μέτρα θωράκισης της οικονομίας, παρέσχε φορολογικά κίνητρα για την τόνωση της οικονομικής δραστηριότητας και έδωσε διέξοδο σε μεγάλες επιχειρήσεις που αντιμετώπιζαν δυσχέρειες, έτσι ώστε οι τελευταίες να μη δρομολογήσουν μαζικές απολύσεις. Η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας προχώρησε σε σταδιακή υποτίμηση του Ρουβλίου, καταφέροντας να μην προκληθεί πανικός και μαζική απόσυρση καταθέσεων. Ορισμένες τράπεζες και εταιρείες παροχής χρηματοοικονομικών υπηρεσιών πέρασαν στον έλεγχο οργανισμών που ελέγχονταν με τη σειρά τους από το Δημόσιο.

Το 2017, σύμφωνα με τη ρωσική στατιστική υπηρεσία, το ΑΕΠ της χώρας διαμορφώθηκε σε 92 τρις ρούβλια, σημειώνοντας αύξηση 1,5% (έναντι πτώσης 0,2% το 2016), η οποία όμως ήταν μικρότερη των προσδοκιών των οικονομικών αναλυτών, παρά τις υψηλότερες έναντι του 2016 τιμές πετρελαίου (+27%, μέση τιμή ανά βαρέλι τα 53 δολ. έναντι 41,9 δολ. το 2016). Ως αποτέλεσμα εξισορροπήθηκαν μόνο κατά το ήμισυ οι απώλειες λόγω της πτώσης του ΑΕΠ τη διετία 2015-2016. Σημειώνουμε ότι η κυβέρνηση προέβλεπε αύξηση του ΑΕΠ κατά 2,1%.

Αξίζει να σημειωθεί ότι σύμφωνα με έκθεση του ΔΝΤ, το ποσοστό της μαύρης οικονομίας στη Ρωσία ανέρχεται σε 33,7% του ΑΕΠ.

B. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

Η επιτυχής δραστηριοποίηση στην αγορά της Ρωσίας συναρτάται, μεταξύ άλλων, με την επιλογή της κατάλληλης στρατηγικής (απευθείας πωλήσεις, συνεργασία με διανομέα, ίδρυση αντιπροσωπείας και ρωσική θυγατρική), λαμβάνοντας υπόψιν πληθώρα κριτηρίων. Οι περισσότερες εταιρείες επιχειρούν να εισέλθουν στην αγορά κυρίως μέσω της Μόσχας και της Αγίας Πετρούπολης, πόλεις με τον μεγαλύτερο πληθυσμό και εθνικά επιχειρηματικά κέντρα. Τα καλά οργανωμένα κανάλια διανομής που αναπτύχθηκαν τα τελευταία χρόνια σε αυτές τις δύο πόλεις επεκτείνονται σταδιακά και σε άλλα σημεία της χώρας όπως Νότια Ρωσία, Περιοχή του Βόλγα, Σιβηρία κ.ά. Η εξεύρεση εισαγωγέα αποτελεί το πρώτο και κυριότερο βήμα για την είσοδο στην αγορά.

1. Θεσμικό πλαίσιο

Νομικές μορφές εταιρειών

Στον Αστικό Κώδικα της Ρωσικής Ομοσπονδίας αναγνωρίζονται οι ακόλουθες νομικές μορφές επιχειρηματικών (εμπορικών) οντοτήτων:

Εταιρεία γενικών και περιορισμένων εταιρικών σχέσεων,

Εταιρεία επιχειρηματικών εταιρικών σχέσεων,

Παραγωγικός συνεταιρισμός,

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ),

Η ΕΠΕ είναι το πιο ευέλικτο είδος εταιρείας, με τις λιγότερο επαχθείς εκ του νόμου υποχρεώσεις. Είναι το προτιμώμενο νομικό πρόσωπο για τις πλήρως ελεγχόμενες θυγατρικές, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που ανήκουν σε ξένους επενδυτές. Τα κύρια χαρακτηριστικά της ΕΠΕ περιλαμβάνουν την αδυναμία έκδοσης μετοχών, το ελάχιστο ιδρυτικό κεφάλαιο μιας ΕΠΕ δεν μπορεί να είναι μικρότερο από 10.000 RUB καταβλητέο το αργότερο εντός 4 μηνών από την ημερομηνία εγγραφής της εταιρείας. Ο αριθμός των συμμετεχόντων δεν μπορεί να υπερβαίνει τους 50. Μοναδικό ιδρυτικό έγγραφο της εταιρείας είναι το Καταστατικό της.

Ανώνυμη εταιρεία (ΑΕ)

Η ανώνυμη εταιρεία είναι μία νομική οντότητα που εκδίδει μετοχές προκειμένου να αντλήσει κεφάλαια για να χρηματοδοτήσει τις δραστηριότητές της. Οι μέτοχοι γενικά δεν ευθύνονται για τις υποχρεώσεις της ΑΕ και ο κίνδυνος για τον κάθε μέτοχο περιορίζεται στην αξία των μετοχών που κατέχει.

Τα κύρια χαρακτηριστικά μιας ανώνυμης εταιρείας είναι η έκδοση κοινών ή προνομιούχων μετοχών, το ύψος του εταιρικού κεφαλαίου δεν μπορεί να είναι λιγότερο από 100.000 ρούβλια, καταβλητέο κατά 50% το αργότερο 3 μήνες από την εγγραφή της εταιρείας στις φορολογικές αρχές. Δεν υπάρχουν περιορισμοί για τον αριθμό των μετόχων.

Οι ΕΠΕ και ΑΕ είναι και οι πιο συνηθισμένες νομικές μορφές εταιρειών.

Οικονομική εταιρική σχέση (Economic Partnership):

Η μορφή αυτή απευθύνεται κυρίως σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στον τομέα της καινοτομίας (συμπεριλαμβανομένων και των venture capital). Η εταιρική σχέση μπορεί να συναφθεί μεταξύ δύο ή περισσότερων μερών (φυσικά ή νομικά πρόσωπα). Ο μέγιστος αριθμός συμμετεχόντων είναι 50 ενώ αν ο αριθμός αυτός ξεπεραστεί, τότε η εταιρεία θα πρέπει να μετατραπεί σε ΑΕ εντός ενός έτους. Εκτός από το καταστατικό μίας οικονομικής εταιρικής σχέσης, οι συμμετέχοντες πρέπει να συνάψουν και συμφωνία που θα ορίζει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των συμμετεχόντων, τη δραστηριότητα, τη διαχείριση κλπ. Παρόλο που ο νόμος που προβλέπει την οικονομική εταιρική σχέση τέθηκε σε ισχύ στις 01.07.2012 δεν έχουν μέχρι σήμερα ιδρυθεί πολλές τέτοιες εταιρίες.

Διαδικασία ίδρυσης εταιρείας

Η ίδρυση και λειτουργία μιας εταιρείας ρυθμίζεται από:

- τον ρωσικό Αστικό Κώδικα,
- τον ομοσπονδιακό Νόμο 14-FZ περί Ε.Π.Ε. της 08.02.1998 (όπως τροποποιήθηκε),
- τον ομοσπονδιακό Νόμο 208-FZ περί Α.Ε. της 26.12.1995 (όπως τροποποιήθηκε),
- και τον ομοσπονδιακό Νόμο 129-FZ περί καταχώρισης νομικών προσώπων και ατομικών επιχειρήσεων στα κρατικά μητρώα της 08.08.2001 (όπως τροποποιήθηκε).

Οι ρωσικές εταιρείες διακρίνονται σε «δημόσιες» (public) και «μη δημόσιες» (non-public). Οι δημόσιες εταιρείες είναι ΑΕ των οποίων οι μετοχές προσφέρθηκαν με δημόσια εγγραφή ή αποτελούν αντικείμενο διαπραγμάτευσης στο χρηματιστήριο ή προσδιορίζονται ως τέτοιες στο καταστατικό τους. Όσες εταιρείες δεν πληρούν τα προαναφερθέντα κριτήρια θεωρούνται «μη δημόσιες».

Για την ίδρυση μιας εταιρείας απαιτείται η εγγραφή / καταχώρησή της στο Ενιαίο Κρατικό Μητρώο, τις φορολογικές αρχές και κάποιες άλλες υπηρεσίες. Η διαδικασία εγγραφής για τα **νομικά πρόσωπα** περιλαμβάνει την εγγραφή τους στις κρατικές και φορολογικές αρχές, την έγκριση του σχεδίου της σφραγίδας της εταιρείας, την εγγραφή της στην Κρατική Στατιστική Επιτροπή και στα ασφαλιστικά ταμεία.

Τα Γραφεία Αντιπροσωπείας και τα Υποκαταστήματα χρειάζονται την πιστοποίηση της Ομοσπονδιακής Φορολογικής Υπηρεσίας, με την εξαίρεση κλάδων που διαθέτουν δικούς τους φορείς πιστοποίησης (π.χ. η Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας για τα γραφεία αντιπροσωπείας ξένων τραπεζών και η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Πολιτικής Αεροπορίας για τις αεροπορικές εταιρείες).

Οποιαδήποτε ξένη νομική οντότητα επιθυμεί να ιδρύσει γραφείο αντιπροσωπείας ή υποκατάστημα πρέπει να πληρώσει ένα κρατικό τέλος ύψους 120.000 Ρουβλίων (περίπου € 1.750). Η Ομοσπονδιακή Φορολογική Υπηρεσία εξετάζει την αίτηση του ενδιαφερομένου εντός 25-30 εργάσιμων ημερών. Μόλις εκδοθεί το πιστοποιητικό, η ξένη νομική οντότητα πρέπει να υποβάλει αίτηση εγγραφής στις κατά τόπους φορολογικές αρχές αλλά και να καταχωρίσει το γραφείο ή υποκατάστημα στην Ομοσπονδιακή Στατιστική Υπηρεσία και τα ταμεία κοινωνικής ασφάλισης. Τραπεζικοί λογαριασμοί μπορούν να ανοιχτούν αφού έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία πιστοποίησης και εγγραφής στις φορολογικές αρχές και στη στατιστική υπηρεσία και η διαδικασία ανοίγματος τους χρειάζεται 2-4 εβδομάδες).

Συνολικά, η διαδικασία διαρκεί από 6 έως 8 εβδομάδες από τη στιγμή που θα κατατεθούν τα απαραίτητα δικαιολογητικά στον αρμόδιο φορέα πιστοποίησης. Καθώς τα δικαιολογητικά που συνηγορούνται με την αίτηση πρέπει να είναι θεωρημένα και επικυρωμένα (Apostille) και να συνοδεύονται από επικυρωμένες μεταφράσεις στη ρωσική, η όλη διαδικασία ενδέχεται να διαρκέσει σημαντικά περισσότερο.

Μια **ΕΠΕ ή μια ΑΕ** θεωρείται συσταθείσα από τη στιγμή της καταχώρησής της στα μητρώα των ρωσικών φορολογικών αρχών. Οι διαδικασίες εγγραφής στα μητρώα είναι παρόμοιες στις δύο περιπτώσεις. Χρειάζονται συνήθως δύο εβδομάδες για την ίδρυση μιας ΑΕ ή μιας ΕΠΕ και άλλες δύο εβδομάδες για το άνοιγμα τραπεζικών λογαριασμών και την ολοκλήρωση άλλων συναφών διαδικασιών. Στην περίπτωση της ΑΕ χρειάζονται 1,5 έως 2 μήνες ακόμη, για την καταχώριση των μετοχών της στην Κεντρική Τράπεζα της Ρωσίας, πριν από την οποία οι μετοχές δε μπορούν να μεταβιβαστούν σε τρίτους.

Για την εγγραφή μιας ΑΕ ή ΕΠΕ απαιτείται η καταβολή τέλους ύψους 4.000 ρουβλίων. Επιπλέον, εάν η ΑΕ θέλει να προχωρήσει σε εγγραφή και των μετοχών που έχει εκδώσει, τότε πρέπει να καταβληθεί επιπλέον τέλος ύψους 0,2% επί της ονομαστικής αξίας των μετοχών (μέγιστο μέχρι 200.000 ρούβλια). Στα παραπάνω πρέπει να προστεθούν και τα έξοδα μετάφρασης, θεώρησης και επικύρωσης των εγγράφων.

Πρέπει σε αυτά να συνηγορηθούν και τα έξοδα μετάφρασης και συμβολαιογράφου για την επικύρωση των ξένων παραστατικών, έξοδα συγγραφής καταστατικού και λοιπά διοικητικά έξοδα τα οποία εξαρτώνται και από τη διοικητική περιοχή της χώρας στην οποία θα ιδρυθεί η εταιρεία.

Ενδεικτικά αναφέρουμε ότι η αμοιβή μιας συμβουλευτικής εταιρείας στη Μόσχα, η οποία θα αναλάβει την ίδρυση μιας ΕΠΕ, κυμαίνεται από 7.000-10.000 δολάρια ΗΠΑ, ενώ για την ίδρυση μιας ΑΕ από 13.000-16.000 δολ. ΗΠΑ.

Καθεστώς Αδειοδοτήσεων

Για συγκεκριμένες δραστηριότητες εταιρειών θα πρέπει να δοθούν ειδικές άδειες από τις αντίστοιχες αρμόδιες Αρχές. Αυτές αφορούν σε δραστηριότητες κρυπτογράφησης, παραγωγής φαρμάκων, αεροσκαφών, οπλισμού, εκρηκτικών και επικίνδυνων υλικών, ναρκωτικών και ψυχοτροπικών ουσιών, αποθήκευσης και καταστροφής χημικών όπλων, υδάτινων μεταφορών, εμπορευματικών μεταφορών, εκπαιδευτικών υπηρεσιών κλπ.

Η διαδικασία λήψης της αδειοδότησης γενικά ανέρχεται σε 45 εργάσιμες ημέρες και εκδίδονται επ' αόριστον και αφορά το νομικό πρόσωπο για το οποίο εκδόθηκε.

Τιμολόγηση

Οι τιμές υπόκεινται σε παρακολούθηση από τις φορολογικές αρχές, ώστε να εξασφαλίσουν ότι αυτές αντανakλούν τις συνθήκες αγοράς και δεν είναι αποτέλεσμα συνεννόησης μεταξύ των οικονομικών εταίρων, προκειμένου να μειωθεί το φορολογικό βάρος των επιχειρήσεων. Η παρακολούθηση των τιμών γίνεται σύμφωνα με πρότυπα του ΟΟΣΑ με ορισμένες διαφοροποιήσεις.

Ιδιοκτησία γης

Η ιδιοκτησία γης από ιδιώτη επιτρέπεται από τη νομοθεσία, στην πράξη όμως η διαδικασία μπορεί να είναι περίπλοκη εξαιτίας ρυθμίσεων σε περιφερειακό επίπεδο ή σχετικών με τη χρήση γης. Η μακρόχρονη μίσθωση γης συνήθως ανέρχεται σε 49 έτη και συνήθως διενεργείται μέσω δημοπρασιών.

Τελωνειακή νομοθεσία

Η Ρωσία ως το 156^ο μέλος του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ) στις 22.08.2012 και δεσμεύεται από τους κανόνες του. Συνεπεία των δεσμεύσεων που ανελήφθησαν από τη Ρωσική Ομοσπονδία, το ανώτατο δασμολογικό κατώφλι το 2017 ανέρχονταν κατά μέσο όρο σε 7,8%, έναντι 10% κατά μέσο όρο το 2011.

Η Ρωσία είναι, επίσης, μέλος της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (ΕΟΕ), η συνθήκη συγκρότησης της οποίας τέθηκε σε ισχύ το 2015 και η οποία περιλαμβάνει επίσης τη Λευκορωσία, το Καζακστάν, την Αρμενία και την Κιργιζία. Η ΕΟΕ αποτελεί συνέχεια της Τελωνειακής Ένωσης Ρωσίας, Λευκορωσίας και Καζακστάν, που ξεκίνησε να λειτουργεί το 2010. Τα κράτη-μέλη έχουν υιοθετήσει κοινή ονοματολογία για τα αγαθά, το Εναρμονισμένο Σύστημα της ΕΟΕ (με βάση το Διεθνές Εναρμονισμένο Σύστημα) και κοινό δασμολόγιο για τα εμπορεύματα που εισάγονται από τρίτες χώρες.

Από 01.01.2018 τέθηκε σε ισχύ ο νέος Τελωνειακός Κώδικας της ΕΟΕ (TK/ΕΟΕ), ο οποίος απλοποιεί τις διαδικασίες εκτελωνισμού για εισαγωγείς και εξαγωγείς και εισάγει καινοτομίες όπως η ηλεκτρονική διαδικασία εκτελωνισμού (έντυπα θα επιτρέπονται μόνο κατ' εξαίρεση), η αυτόματη απελευθέρωση εμπορευμάτων χωρίς συμμετοχή τελωνειακών επιθεωρητών, η απελευθέρωση εμπορευμάτων από τις τελωνειακές αρχές εντός 4 ωρών από την καταχώρηση της τελωνειακής διασάφησης, η δυνατότητα υποβολής τελωνειακής διασάφησης χωρίς συνοδευτικά δικαιολογητικά, η επέκταση των ισχυουσών διευκολύνσεων για τους εγκεκριμένους οικονομικούς φορείς (ΑΕΟ: Authorized Economic Operators) και η καθιέρωση ενιαίου σημείου επαφής μεταξύ εισαγωγέων και τελωνειακών αρχών, μέσω του οποίου θα ολοκληρώνονται όλες οι διαδικασίες και διατυπώσεις.

Η ρωσική τελωνειακή Υπηρεσία εφαρμόζει το καθεστώς του Authorized Economic Operator, σε Ρώσους εισαγωγείς και εξαγωγείς, στους οποίους παρέχεται καθεστώς διευκολύνσεων κατά την εισαγωγή / εξαγωγή του εμπορεύματος (προσωρινή παραμονή εμπορευμάτων σε ειδικούς χώρους, εκτελωνισμό του εμπορεύματος πριν την υποβολή των αναγκαίων παραστατικών, διευκολύνσεις στο καθεστώς transit κλπ). Μέχρι τον Ιούλιο 2017 συνολικά 158 νομικά πρόσωπα μπορούσαν να κάνουν χρήση του εν λόγω ευνοϊκού καθεστώτος. Πρόκειται για εταιρείες, οι οποίες μέσα από την μακρόχρονη συνεργασία τους με τις τελωνειακές αρχές έχουν αποδείξει την νομιμοφροσύνη τους.

Διαδικασία εκτελωνισμού

Αγαθά που εισάγονται στη Ρωσία μέσω της επικράτειας κρατών-μελών της ΕΟΕ (Καζακστάν, Λευκορωσία, Αρμενία, Κιργιζία) υπάγονται στο τελωνειακό καθεστώς transit στα εξωτερικά σύνορα της ΕΟΕ και τίθενται τελικώς σε ελεύθερη κυκλοφορία από τις ρωσικές τελωνειακές αρχές. Στη Ρωσία, τα εισαγόμενα προϊόντα τίθενται νόμιμα σε ελεύθερη κυκλοφορία μόνον

αφότου οι ρωσικές τελωνειακές αρχές επιβεβαιώσουν ηλεκτρονικά στον διασαφιστή ότι τα εμπορεύματα έχουν απελευθερωθεί. Τα εισαγόμενα εμπορεύματα συνήθως εκκαθαρίζονται στο τελωνείο, είτε πριν από την αποστολή τους στη Ρωσία ή όταν τα φθάνουν στο καθορισμένο τελωνείο (και τοποθετούνται σε ειδική προσωρινή τελωνειακή αποθήκη εάν είναι απαραίτητο).

Ο εκτελωνισμός διεκπεραιώνεται κανονικά από τον εισαγωγέα (ή τον εκτελωνιστή που ενεργεί για λογαριασμό του) με την ηλεκτρονική κατάθεση της τελωνειακής διασάφησης και των απαιτούμενων δικαιολογητικών, τα οποία εξαρτώνται από το είδος των προϊόντων και τους όρους εισαγωγής τους.

Το σύνθηδες απαιτούμενο χρονικό διάστημα για τη διαδικασία εκτελωνισμού είναι μία εργάσιμη ημέρα μετά από την ημερομηνία καταχώρισης της τελωνειακής διασάφησης από τις ρωσικές τελωνειακές αρχές, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν υποβληθεί όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Ωστόσο, στην πράξη η διαδικασία εκτελωνισμού μπορεί να διαρκέσει περισσότερο. Η νομοθεσία δίνει το δικαίωμα στον τελωνειακό επιθεωρητή να παρατείνει το διάστημα έως δέκα εργάσιμες ημέρες, κάτι που βρίσκεται στη διακριτική ευχέρεια του επικεφαλής του τελωνειακού σταθμού, εφόσον αυτός κρίνει ότι απαιτούνται επιπλέον δικαιολογητικά.

Προσωρινή εισαγωγή δειγμάτων/εκθεμάτων (ATA)

Οι επιχειρήσεις που συμμετέχουν σε εκθέσεις, επιχειρηματικές αποστολές ή δειγματισμό προϊόντων και επιθυμούν να κάνουν προσωρινή εισαγωγή των προϊόντων τους στη Ρωσική Ομοσπονδία χωρίς την καταβολή τελωνειακών δασμών, θα πρέπει να συνοδεύουν τα προϊόντα από παραστατικό CARNET ATA. Ενδεικνύται η συνεργασία με το εκτελωνιστικό Γραφείο του διοργανωτή της συγκεκριμένης έκθεσης για τον ευκολότερο εκτελωνισμό των εκθεμάτων.

Στην Ελλάδα, το τελωνειακό παραστατικό CARNET ATA εκδίδεται από τα επί μέρους Επιμελητήρια και απαιτείται μετάφραση στη ρωσική γλώσσα.

Θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη σημασία στο ωράριο λειτουργίας των τελωνείων εισαγωγής στη Ρωσική Ομοσπονδία. Πολλά τελωνεία έχουν ωράριο 10 πμ έως 18 μμ. Στην περίπτωση εμφάνισης προϊόντων με παραστατικό CARNET ATA εντός ωραρίου, είναι ευκολότερο να επιλυθούν πιθανά προβλήματα. Η ακριβής περιγραφή του προϊόντος (και της σύνθεσής του) καθώς και η προσκόμιση εμπορικού καταλόγου και φωτογραφιών διευκολύνουν το ελεγκτικό έργο των τελωνειακών αρχών.

Περισσότερες πληροφορίες σχετικά με τις τελωνειακές διαδικασίες περιέχονται στον ιστότοπο της ρωσικής Ομοσπονδιακής Τελωνειακής Υπηρεσίας: www.customs.ru και συγκεκριμένα στην ιστοσελίδα

http://eng.customs.ru/index.php?option=com_content&view=article&id=1956&Itemid=1979.

Υγειονομικά και επιδημιολογικά μέτρα

Εφαρμόζονται τα ενιαία υγειονομικά μέτρα της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (ΕΟΕ) προκειμένου να βεβαιωθεί ότι τα αγαθά που εισάγονται και διανέμονται στην επικράτεια της ΕΟΕ συμμορφώνονται με όλες τις απαιτήσεις ασφάλειας και δεν αποτελούν απειλή για τη ζωή και την υγεία. Αφορούν τρεις κατηγορίες προϊόντων:

- Προϊόντα που υπόκεινται σε υγειονομικό-επιδημιολογικό έλεγχο (σχεδόν όλα τα τρόφιμα και καταναλωτικά αγαθά). Εμπορεύματα αυτής της λίστας πρέπει να συμμορφώνονται με τις καθιερωμένες απαιτήσεις υγιεινής και ασφάλειας.
- Προϊόντα που υπόκεινται σε κρατική καταχώρηση (state registration), η οποία απαιτείται προκειμένου να επιβεβαιωθεί η συμμόρφωση με τις υγειονομικές - επιδημιολογικές απαιτήσεις και απαιτήσεις υγιεινής και ισχύει για παιδικά τροφές, οικιακά χημικά προϊόντα, αλκοολούχα ποτά κλπ.
- Προϊόντα που απαλλάσσονται από την υποχρέωση κρατικής καταχώρισης (π.χ. εκθεσιακά εκθέματα)

Ο υγειονομικός - επιδημιολογικός έλεγχος γίνεται στα τελωνειακά σημεία εισόδου της ΕΟΕ όταν τα εμπορεύματα διασχίζουν τα τελωνειακά σύνορα της ΕΟΕ, καθώς και στην επικράτεια της ΕΟΕ. Το πιστοποιητικό κρατικής καταχώρισης για τα ελεγχόμενα προϊόντα θα πρέπει να εκδοθεί πριν από την εισαγωγή των εμπορευμάτων στην επικράτεια της ΕΟΕ. Αρμόδια αρχή είναι η Rospotrebнадзор (Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Δικαιωμάτων Καταναλωτή και Ανθρώπινης Ασφάλειας).

Τεχνικοί Κανονισμοί (επιβεβαίωση της συμμόρφωσης)

Η επιβεβαίωση της συμμόρφωσης των προϊόντων με τις κανονιστικές απαιτήσεις ποιότητας και ασφάλειας του καταναλωτή βασίζεται στους ρωσικούς εθνικούς κανονισμούς και στη νομοθεσία της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (ΕΟΕ) και περιλαμβάνει :

- ενιαίο κατάλογο προϊόντων, για τα οποία η επιβεβαίωση της συμμόρφωσης είναι υποχρεωτική (με τη μορφή της πιστοποίησης ή της δήλωσης συμμόρφωσης),
- ενιαία μορφή εντύπων (πιστοποίησης και δήλωσης συμμόρφωσης) που εκδίδονται από τους πιστοποιημένους οργανισμούς και τα εργαστήρια των κρατών-μελών της ΕΟΕ και ισχύουν σε ολόκληρη την ΕΟΕ και
- τεχνικούς κανονισμούς, οι οποίοι ορίζουν συγκεκριμένες προδιαγραφές.

Μέχρι σήμερα έχουν εκδοθεί 45 τεχνικοί κανονισμοί της ΕΟΕ (μηχανήματα και εξοπλισμός, ανελκυστήρες, εξοπλισμός χαμηλής τάσης, ενδύματα, σιτηρά, τρόφιμα, χυμοί, αρώματα - καλλυντικά, παιχνίδια, προϊόντα καπνού, πυροτεχνήματα, είδη συσκευασίας, ιχθυηρά, χημικά προϊόντα, νερό κλπ). Πλήρη λίστα των τεχνικών κανονισμών στη ρωσική θα βρείτε στην ιστοσελίδα

<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/tehnreg/deptexreg/tr/Pages/Технические%20регламенты%20Таможенного%20союза.aspx>.

Οι τεχνικοί κανονισμοί της ΕΟΕ οδηγούν σε κατάργηση των (ρωσικών κλπ) εθνικών προδιαγραφών για τα ίδια προϊόντα. Στην πράξη μπορεί να ζητηθούν πιστοποιητικά που τηρούν και τους εθνικούς κανονισμούς αλλά και τους κανονισμούς της ΕΟΕ.

Προκειμένου να διευκολυνθεί και να βελτιωθεί το ρωσικό σύστημα τεχνικών κανονισμών, στα τέλη του 2011 ιδρύθηκε η Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Πιστοποίησης, φορέας αρμόδιος για την έγκριση των φορέων πιστοποίησης και των εργαστηρίων δοκιμών, την τήρηση μητρώων και την κρατική εποπτεία (<http://fsa.gov.ru>).

Βάσει των υποχρεωτικών τεχνικών κανονισμών Ρωσίας και ΕΟΕ και της ρωσικής νομοθεσίας για την προστασία των δικαιωμάτων των καταναλωτών, εφαρμόζονται οι ακόλουθες απαιτήσεις σε σχέση με τα ελεγχόμενα προϊόντα:

- ελάχιστες απαιτήσεις τεχνικής ασφάλειας,
- υποχρεωτική πιστοποίηση / δήλωση συμμόρφωσης,
- υποχρεωτικές απαιτήσεις σήμανσης,
- χρήση ειδικών συμβόλων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης σήματος κυκλοφορίας στην αγορά ("EAC": Eurasian Conformity Mark).

Επιπλέον, ορισμένες ειδικές απαιτήσεις πιστοποίησης μπορεί να ισχύουν όσον αφορά στα εμπορεύματα στον τομέα της πυρασφάλειας (βλ. σχετικά δομικά προϊόντα), καθώς και για τον εξοπλισμό και το λογισμικό στον τομέα της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και άλλων τύπων εμπιστευτικών πληροφοριών.

Φυτοϋγειονομικός και κτηνιατρικός έλεγχος

Η εισαγωγή στη Ρωσία ορισμένων τύπων προϊόντων, όπως τα ζώα ζώα, οι ζωικές τροφές, το κρέας και προϊόντα κρέατος, τα ιχθυηρά, τα φυτά κλπ., υπόκεινται σε ειδικούς ελέγχους, σύμφωνα με τους ενιαίους κτηνιατρικούς και φυτοϋγειονομικούς κανόνες της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης (ΕΟΕ). Τα αγαθά αυτά εισάγονται στη Ρωσία, σύμφωνα με τις ενοποιημένες κτηνιατρικές απαιτήσεις της ΕΟΕ και με ειδική άδεια (κτηνιατρικό ή φυτοϋγειονομικό πιστοποιητικό) που εκδίδεται από την Ομοσπονδιακή Υπηρεσία Κτηνιατρικής και Φυτοϋγειονομικής Εποπτείας της Ρωσικής Ομοσπονδίας (Rosselkhoznadzor). Η τελευταία είναι υπεύθυνη για την παρακολούθηση των ανωτέρω αγαθών και τηρεί μητρώο εγκεκριμένων ξένων εταιρειών που επιτρέπεται να εξάγουν ορισμένα προϊόντα στη Ρωσία, καθώς και καταλόγων προϊόντων των οποίων η εισαγωγή στη Ρωσία από τρίτες χώρες απαγορεύεται.

Επισημαίνεται ότι οι ενδιαφερόμενοι για την εξαγωγή προϊόντων ζωικής προέλευσης στη Ρωσία θα πρέπει να απευθύνονται στην αρμόδια Γενική Δ/ση Κτηνιατρικής του ελληνικού Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης & Τροφίμων, προκειμένου να επιβεβαιωθεί από τις αρμόδιες ελληνικές κτηνιατρικές υπηρεσίες ότι πληρούνται οι προδιαγραφές της ΕΟΕ, οι οποίες διαφέρουν από εκείνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Τα στοιχεία της αρμόδιας ελληνικής υπηρεσίας είναι τα εξής:

Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων
Γεν. Δ/ση Κτηνιατρικής, Δ/ση Κτηνιατρικής Δημόσιας Υγείας
Βερανζέρου 46, Τηλ.: 210 212 5759, Φαξ: 210 823 0439, e-mail: ka6uo16@minagric.gr

Η προαναφερθείσα υπηρεσία, αφού εξακριβώσει ότι η ελληνική επιχείρηση τηρεί τα προαναφερόμενα standards, διαβιβάζει προς την ελληνική Πρεσβεία στη Μόσχα (Γραφείο

Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων) σχετική αίτηση, η οποία αποστέλλεται στη Rosselkhoznadzor.

Η ρωσική υπηρεσία, αφού εξετάσει την αίτηση, δύναται να ζητήσει από τις ελληνικές Αρχές τη διενέργεια επιθεώρησης των εγκαταστάσεων της ενδιαφερόμενης ελληνικής επιχείρησης, ως προϋπόθεση της χορήγησης άδειας εξαγωγής προϊόντων στη ρωσική επικράτεια. Προς τούτο, κλιμάκιο της Rosselkhoznadzor μεταβαίνει στην Ελλάδα για τη διενέργεια των σχετικών ελέγχων, σε συνεργασία με τις ελληνικές Αρχές, στις εγκαταστάσεις των ελληνικών εταιρειών. Η περιγραφείσα διαδικασία είναι εξαιρετικά χρονοβόρα και τα τελευταία έτη λόγω των εκατέρωθεν κυρώσεων (μεταξύ ΕΕ και Ρωσίας) για το θέμα της Ουκρανίας δεν τηρείται.

Σήμανση / πιστοποίηση προϊόντων (ετικέττες, πιστοποιήσεις)

Από τον Ιούλιο του 2011 στη Ρωσία (αλλά και στις χώρες – μέλη της Ευρασιατικής Οικονομικής Ένωσης) ισχύει η νομοθεσία του λογότυπου EAC, με το οποίο δηλώνεται ότι τα αγαθά που εισήλθαν στην αγορά τηρούν τις προϋποθέσεις που έχουν τεθεί με τους αντίστοιχους τεχνικούς κανονισμούς (βλ. παραπάνω). Το λογότυπο EAC πρέπει να υπάρχει επί της συσκευασίας του προϊόντος.

Εφαρμόζονται ειδικές διατάξεις και για τη συσκευασία των προϊόντων (βάσει του τεχνικού κανονισμού περί ασφάλειας στη συσκευασία TR CU 005/2011 – βλ.

<http://www.eurasiancommission.org/ru/act/textreg/deptexreg/tr/Documents/%D0%A0%D0%B5%D1%88%D0%B5%D0%BD%D0%B8%D0%B5%20%D0%A1%D0%BE%D0%B2%D0%B5%D1%82%D0%B0%2018.10.2016%20%E2%84%96%2096.pdf>), ιδιαίτερα εάν πρόκειται για τρόφιμα, παιδικές τροφές, σπόρους, ζωοτροφές, δημητριακά που προέρχονται από γενετικά μεταλλαγμένους οργανισμούς, προϊόντα κοσμητικής και αρώματα. Σε κάθε τεχνικό κανονισμό αναλύονται με λεπτομέρεια οι προϋποθέσεις που πρέπει να τηρεί η συσκευασία.

Ιδιαίτερα όσον αφορά στα προϊόντα του κωδικού συνδυασμένης ονοματολογίας 4303 (Ενδύματα, εξαρτήματα της ένδυσης και άλλα είδη από γουνοδέρματα) το κάθε προϊόν θα πρέπει να φέρει ένα ηλεκτρονικό chip RFID (Radio Frequency Identification) το οποίο εξυπηρετεί την διαδικασία ανιχνευσιμότητας του προϊόντος. Αρμόδια είναι η ομοσπονδιακή φορολογική υπηρεσία.

Άδειες εισαγωγής/εξαγωγής

Άδεια εισαγωγής/εξαγωγής απαιτούνται βάσει της νομοθεσίας της ΕΟΕ περί μη δασμολογικών μέτρων, για προϊόντα που χαρακτηρίζονται ευαίσθητα για λόγους εθνικής ασφάλειας, υγείας, προστασίας του περιβάλλοντος, και εκπλήρωσης διεθνών υποχρεώσεων. Στο επίπεδο της ΕΟΕ έχει θεσπιστεί ενοποιημένος κατάλογος προϊόντων για τα οποία ισχύουν περιορισμοί / απαγορεύσεις (π.χ. λιπάσματα, σπάνια ζώα και φυτά, αγαθά με υψηλό επίπεδο κρυπτογραφικής προστασίας, επικίνδυνα απόβλητα, φάρμακα, αντικείμενα πολιτιστικής αξίας, πολύτιμοι λίθοι και μέταλλα κλπ) και απαιτείται ειδική άδεια εισαγωγής / εξαγωγής.

Στη Ρωσία, αυτές οι άδειες εκδίδονται από το Υπουργείο Βιομηχανίας και Εμπορίου, σύμφωνα με τους ενιαίους κανόνες αδειοδότησης της ΕΟΕ. Για την εισαγωγή προϊόντων όπως κρυπτογραφικές συσκευές / υπηρεσίες, για τα οποία δεν απαιτείται άδεια εισαγωγής (δηλαδή οι περισσότερες περιπτώσεις εξοπλισμού πληροφορικής και λογισμικού, όπως ηλεκτρονικά, τηλέφωνα, υπολογιστές, modem, λογισμικό κλπ.) απαιτείται ενημέρωση της Ρωσικής Ομοσπονδιακής Υπηρεσίας Ασφαλείας. Ρωσική άδεια εισαγωγής συνεπάγεται τη δυνατότητα

εισαγωγής εμπορευμάτων μόνο στη Ρωσία και το δικαίωμα διαμετακόμισης των εν λόγω εμπορευμάτων μέσω της επικράτειας των άλλων κρατών-μελών της ΕΟΕ.

Εργασιακό Καθεστώς

Νομική βάση αποτελεί ο «Εργασιακός Κώδικας» ο οποίος θέτει τα ελάχιστα standards στον εργασιακό τομέα συνεπικουρούμενος από πληθώρα νομοθετικών κειμένων. Αφορά το σύνολο των εργαζομένων σε όλη την ιεραρχία. Κανένα είδος εργασιακού συμβολαίου δεν μπορεί να είναι χειρότερο του ελάχιστου που θέτει ο εργασιακός Κώδικας. Από τη νομοθεσία προβλέπονται συγκεκριμένα δικαιώματα για τους εργαζόμενους (πχ. 40 ώρες εργασία ανά εβδομάδα, πλαίσιο υπερωριών, άδειες 28 ημερών ετησίως τουλάχιστον κλπ). Τηρείται βιβλίο εργασίας για κάθε εργαζόμενο. Αλλοδαποί εργαζόμενοι οφείλουν να έχουν άδεια εργασίας.

Η ρωσική νομοθεσία προβλέπει κατώτατο μισθό ο οποίος από 01.07.2018 αντιστοιχεί σε 9.489 ρούβλια ανά μήνα, ο οποίος όμως μπορεί να διαφοροποιείται γεωγραφικά (στη Μόσχα πχ ανέρχεται σε 18.742 ρούβλια). Η πληρωμή της αμοιβής εργασίας γίνεται κάθε 15ήμερο.

Το ρωσικό ημερολόγιο περιλαμβάνει 14 αργίες ετησίως.

Οι απολύσεις ρυθμίζονται αυστηρά από τη νομοθεσία και γίνονται για συγκεκριμένους λόγους.

2. Στρατηγική εισόδου

Ανάλογα με τους στόχους της επιχείρησης η επιχειρηματική δραστηριοποίηση στη Ρωσία συνήθως περιλαμβάνει τα εξής:

Απευθείας πωλήσεις

Αποστολή αγαθών κατευθείαν από το εξωτερικό προς τους πελάτες της στην Ευρασιατική Οικονομική Ένωση (ΕΟΕ : Ρωσία, Λευκορωσία, Καζακστάν, Αρμενία, Κιργιστάν) χωρίς την επιβολή εταιρικής φορολογίας ή την υποχρέωση ίδρυση εταιρείας στη χώρα. Ο εισαγωγέας είναι αρμόδιος για την τελωνειακή διαδικασία εισαγωγής ενώ θα πρέπει να καταβληθούν Φπα και δασμοί. Οι δασμοί ανέρχονται σε 5% - 20% για χώρες με ρήτρα Most Favored Nation (MFN).

Συμβόλαιο με εταιρεία διανομής

Επίσης υπάρχει η δυνατότητα σύναψης σύμβασης διανομής προϊόντων με ρωσική επιχείρηση. Σε αυτήν την περίπτωση δεν φορολογείται η ξένη επιχείρηση, ενώ ο εισαγωγέας είναι υπεύθυνος για τον εκτελωνισμό και την πληρωμή ΦΠΑ, δασμών και λοιπών επιβαρύνσεων. Η εν λόγω μορφή συνεργασίας πρέπει να είναι σύμφωνη με τη ρωσική αντιμονοπωλιακή νομοθεσία.

Γραφείο Αντιπροσωπείας ή Υποκατάστημα

Μέσω της ίδρυσης Γραφείου Αντιπροσωπείας ή Υποκαταστήματος ξένης εταιρείας διευκολύνεται η συνεργασία με τους τελικούς καταναλωτές και ο έλεγχος της προώθησης και διανομής των προϊόντων. Σύμφωνα με τον ρωσικό Αστικό Κώδικα, τα γραφεία αντιπροσωπείας και τα υποκαταστήματα δε θεωρούνται νομικά πρόσωπα, αλλά γίνονται αντιληπτά ως μονάδες των ξένων νομικών οντοτήτων που τα ίδρυσαν, με αποτέλεσμα η διοίκηση της αλλοδαπής εταιρείας να ευθύνεται πλήρως για τις ενέργειες και υποχρεώσεις τους.

Η διαφορά μεταξύ υποκαταστήματος και γραφείου αντιπροσωπείας έγκειται στη φύση των δραστηριοτήτων που καθένα δικαιούται να αναπτύξει. Ειδικότερα, το γραφείο αντιπροσωπείας αποτελεί μονάδα της μητρικής εταιρείας που εκπροσωπεί τα συμφέροντά της στη Ρωσία και δεν επιτρέπεται να αναπτύσσει εμπορικές δραστηριότητες, παρά μόνο προπαρασκευαστικές και επικουρικές εργασίες για λογαριασμό της εταιρείας. Αντίθετα, το υποκατάστημα επιτρέπεται να αναπτύσσει εμπορικές δραστηριότητες. Ωστόσο, οι ρωσικές τελωνειακές αρχές προσπαθούν συχνά να εντοπίσουν τους τελικούς Ρώσους αγοραστές των εισαγόμενων προϊόντων και αμφισβητούν το δικαίωμα ενός υποκαταστήματος μίας ξένης νομικής οντότητας να εκτελωνίσει τα προϊόντα.

Ίδρυση θυγατρικής εταιρείας (βλ. θεσμικό πλαίσιο)

Όπως προαναφέρθηκε, οι πιο συνηθισμένες νομικές μορφές εταιρειών είναι η Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (ΕΠΕ, στα ρωσικά ΟΟΟ) και η Ανώνυμη Εταιρεία (ΑΕ, στα ρωσικά ΑΟ ή ΠΑΟ).

Δίκτυα Διανομής

Βασικά σημεία εισόδου των προϊόντων στην αχανή ρωσική επικράτεια είναι η Αγία Πετρούπολη (για την ευρωπαϊκή Ρωσία) και το Βλαδιβοστόκ (για την ρωσική Απω Ανατολή). Τα εμπορεύματα μεταφέρονται εντός της ρωσικής επικράτειας κυρίως με το σιδηρόδρομο αφού το οδικό δίκτυο είναι λιγότερο επεκτεταμένο.

Στη Μόσχα, την Αγία Πετρούπολη και άλλες μεγάλες ρωσικές πόλεις τα κανάλια διανομής έχουν καλή οργάνωση και γίνεται προσπάθεια για επέκτασή τους και στην υπόλοιπη περιφέρεια.

Οι βασικοί τύποι καναλιών διανομής στη Ρωσία είναι :

- υπεραγορές : συνήθως εκτός των μεγάλων πόλεων με ειδίκευση στην πώληση τροφίμων, ειδών σπιτιού, ένδυσης, κοσμημάτων, ηλεκτρονικών. Βασικοί παίκτες είναι η Real και (γαλλική) Auchan.
- Supermarkets : σε οικιστικές περιοχές κοντά σε metro ή κύρια οδική αρτηρία με ενδιαφέρον για πώληση τροφίμων, ειδών σπιτιού, κοσμημάτων. Βασικοί παίκτες η Perekrestok (X5), Sedmoi Continent, Mega, (ολλανδική) Spar, (γαλλική) Auchan Atak, (γερμανική) Billa.
- Cash and Carry : Βασικοί παίκτες Lenta, Linia, Lakmin, (γερμανικές) Metro και Selgros.

- Εξειδικευμένα καταστήματα : εντός ή εκτός των πόλεων εντός μεγάλων Mall. Χαρακτηριστικά καταστήματα είναι Intersport, Sportmaster, Ikea, Shatura, Leroy merlin, Castorama, Collins κλπ.
- Discount Centers : σε οικιστικές περιοχές κυρίως για τρόφιμα. Βασικοί παίκτες Diksy, Magnit, Pyatoritska (X5).
- Τοπικά καταστήματα : σε οικιστικές περιοχές κυρίως για τρόφιμα, ανοικτά 24 ώρες. Βασικός παίκτης η Kvartal
- Κιόσκια : κυρίως κοντά σε σταθμούς metro ή Mall με εξειδίκευση σε μικρό αριθμό προϊόντων πχ. ροφήματα, καφέ, εσώρουχα, cds, κοσμήματα, εικόνες, φρούτα-λαχανικά, καπνό κλπ.
- Ανοιχτές αγορές : παζάρια όπου οι ενδιαφερόμενοι νοικιάζουν χώρο. Υπάρχουν πολλές στις μεγάλες πόλεις και αφορούν τρόφιμα ή άλλα προϊόντα όπως Ismailovskiy (αξεσουάρ, καπέλα, αντίκες), Gorbushka (ηλεκτρονικά) κλπ.

Πρόωθηση – Διαφήμιση¹

Η τηλεόραση αποτελεί το πιο δημοφιλές μέσο μαζικής επικοινωνίας (MME) ιδιαίτερα στην περιφέρεια και για αυτό απορροφά το 40,7% της διαφημιστικής δαπάνης.

Ο Τύπος είναι επίσης ένα δημοφιλές μέσο με 400 συνολικά ημερήσιες εφημερίδες να κυκλοφορούν σε όλη τη Ρωσία, προκειμένου να ενημερωθεί ο καταναλωτής παν-ρωσικά. Στη Μόσχα και την Αγία Πετρούπολη υφίστανται και δίγλωσσες εκδόσεις. Στον Τύπο αντιστοιχεί το 2,2-3,8% της διαφημιστικής δαπάνης.

Το ραδιόφωνο αποτελεί μία καλή εναλλακτική λύση έναντι της τηλεόρασης με το 40% των ραδιοφωνικών σταθμών να υφίστανται στη Μόσχα. Στο ραδιόφωνο αντιστοιχεί το 4,7% της συνολικής διαφημιστικής δαπάνης.

Το διαδίκτυο αναπτύσσεται συνεχώς και στο τρίτο τέταρτο του 2017 για πρώτη φορά η διαφημιστική δαπάνη σε αυτό ξεπέρασε τη δαπάνη στην τηλεόραση. Οι χρήστες του διαδικτύου το 2017 ανέρχονταν σε 110 εκ. άτομα.

Ο βασικός Νόμος περί διαφήμισης είναι ιδιαίτερα αυστηρός. Για τα αλκοολούχα ποτά και τα προϊόντα καπνού θα πρέπει να αναφέρεται ο επιβλαβής τους χαρακτήρας, για τα φαρμακευτικά προϊόντα απαγορεύεται παραδείγματα ατόμων που έχουν επωφεληθεί από αυτά, η χρήση ξένων λέξεων απαγορεύεται αν υφίσταται κίνδυνος αλλαγής των προσφερόμενων πληροφοριών κλπ.

Πρακτικές οδηγίες

Οι ενδιαφερόμενοι να δραστηριοποιηθούν στη Ρωσία πρέπει να λαμβάνουν υπ' όψιν τις ακόλουθες παραμέτρους:

¹ <https://en.portal.santandertrade.com>

Πληρωμές

Οι ελληνικές επιχειρήσεις πρέπει να αναζητούν τον κατάλληλο τρόπο καταβολής των οφειλόμενων ποσών στις οριζόμενες ημερομηνίες. Παρά το γεγονός ότι οι Ρώσοι επιχειρηματίες είναι εν γένει αξιόπιστοι, θα πρέπει να λαμβάνονται όλα τα ενδεικνύόμενα μέτρα για την εξασφάλιση της πληρωμής, π.χ. μέσω ανοίγματος τραπεζικής πίστωσης, εγγυητικών επιστολών ή άλλων μεθόδων. Στη Ρωσία δραστηριοποιούνται πολλές ξένες τράπεζες και υπάρχουν μεγάλες ρωσικές τράπεζες, με τις οποίες οι ελληνικές εταιρείες δύνανται να συνεργάζονται σχετικά με την φερεγγυότητα των ρωσικών επιχειρήσεων και την εξασφάλιση των συναλλαγών τους.

Τοπικοί συνεργάτες και τοποθέτηση στελεχών από την Ελλάδα

Ιδιαίτερη σημασία έχουν η τοποθέτηση ικανών στελεχών από την Ελλάδα, με εξειδικευμένη εμπειρία και γνώση της τοπικής αγοράς και νοοτροπίας και η προσεκτική επιλογή Ρώσου συνεργάτη / εισαγωγέα / αντιπροσώπου. Τα στελέχη αυτά μπορούν να αναλάβουν την εκπαίδευση άλλων στελεχών στη Ρωσία. Σε περιπτώσεις επενδυτικής παρουσίας με μόνιμη εγκατάσταση, συνηθίζεται η τοποθέτηση Έλληνα διευθύνοντος συμβούλου με γνώση της εγχώριας αγοράς.

Πληροφορίες σχετικά με την εξεύρεση κατάλληλου προσωπικού μπορούν να αναζητηθούν μέσω εξειδικευμένων εταιρειών διαχείρισης ανθρωπίνων πόρων. Στην περίπτωση επιλογής Ρώσου πολίτη ως έμμισθου συνεργάτη της ελληνικής επιχείρησης, απαιτείται η εξακρίβωση της αξιοπιστίας του. Ο αριθμός των Ρώσων συνεργατών με γνώση των διεθνών λογιστικών προτύπων, των διεθνών πρακτικών και της αγγλικής γλώσσας είναι περιορισμένος. Η επιτυχής δραστηριοποίηση στην αγορά εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από την ποιότητα του τοπικού συνεργάτη, καθώς οι ισχύοντες κανονισμοί μεταβάλλονται συχνά, η πληροφόρηση για τα περισσότερα θέματα διατίθεται μόνο στη ρωσική, τα έντυπα που χρειάζεται να υποβληθούν πρέπει επίσης να συντάσσονται στη ρωσική και τα γραφειοκρατικά εμπόδια είναι σύνηθες φαινόμενο.

Προσεκτική διερεύνηση της αγοράς και των καναλιών διανομής

Συνιστάται η προσεκτική διερεύνηση της αγοράς, του μεγέθους της, των καναλιών διανομής για την προώθηση προϊόντων ή την υλοποίηση επένδυσης στη Ρωσία. Αρχικά, ενδείκνυται η δημιουργία μίας απλής και μικρής δομής, με παράλληλο outsourcing ορισμένων υπηρεσιών που αφορούν νομικά και φορολογικά ζητήματα και θέματα πληροφορικής.

Ιδιαίτερα όσον αφορά στα λογιστικά γραφεία – λόγω των συχνών και πολλές φορές χρονοβόρων ελέγχων της Εφορίας – η ανάθεση ενός έργου θα πρέπει να γίνεται με τρόπο σαφή, ειδικά ως προς τις υποχρεώσεις του συνεργαζόμενου λογιστή.

Τα επιχειρηματικά σχέδια θα πρέπει να είναι καταλλήλως προσαρμοσμένα. Λόγω του μεγέθους της χώρας, απαιτείται ενδεχομένως η επιλογή περισσότερων του ενός εισαγωγέων, για να καλύπτουν επαρκώς ολόκληρη τη Ρωσία.

Συνήθως, σημεία εκκίνησης της δραστηριότητας είναι η Μόσχα και η Αγία Πετρούπολη. Η Μόσχα απορροφά το 40% της κατανάλωσης εισαγόμενων προϊόντων και ακολουθεί η Αγία Πετρούπολη. Υπάρχουν όμως και σημαντικές ευκαιρίες στην περιφέρεια.

Προσωπικές σχέσεις, κατανόηση της εγχώριας νοοτροπίας

Οι εκπρόσωποι των επιχειρήσεων που επιδιώκουν να δραστηριοποιηθούν στη Ρωσία, κρίνεται σκόπιμο να αποκτήσουν γνώση της νοοτροπίας του Ρώσου επιχειρηματία και να επιδιώκουν την καλλιέργεια προσωπικών σχέσεων. Οι Ρώσοι επιχειρηματίες είναι συνήθως συγκρατημένοι στο στάδιο των συστάσεων και σπάνια επιδεικνύουν οικειότητα από την πρώτη στιγμή. Αφού δημιουργηθούν συνθήκες αμοιβαίας εμπιστοσύνης, μπορεί να αναμένεται πιο εκδηλωτική συμπεριφορά. Η Ρωσία είναι μία χώρα όπου η προσωπική σχέση και η οικοδόμηση εμπιστοσύνης είναι σημαντικά στοιχεία.

Στην καθημερινή ζωή, οι Ρώσοι συνεργάτες εκτιμούν το ενδιαφέρον των ξένων για την προσωπική τους ζωή, την οικογένειά τους, το ενδιαφέρον για τον ρωσικό πολιτισμό καθώς και την προσπάθεια εκμάθησης λίγων λέξεων της ρωσικής. Οι συζητήσεις διεξάγονται συνήθως στη ρωσική με διερμηνέα και σπανιότερα στην αγγλική γλώσσα.

Η απλή αποστολή επιστολών email και διαφημιστικού υλικού δεν είναι δυνατό να υποκαταστήσει την αμεσότητα της προσωπικής επαφής. Συχνά οι ελληνικές επιχειρήσεις αναζητούν καταλόγους με στοιχεία επαφής εισαγωγέων και άλλων δυνητικών συνεργατών, προκειμένου να τους προτείνουν μέσω email να αγοράσουν τα προϊόντα τους ή άλλες συνεργασίες. Όπως είναι φυσικό τα email αυτά αντιμετωπίζονται ως spam ή στην καλύτερη περίπτωση ως διαφήμιση, καθώς προέρχονται από αγνώστους. Η πρακτική αυτή έχει κάποια αξία αλλά δεν επαρκεί για το κλείσιμο συμφωνιών. Συνήθως απαιτείται πιο ουσιαστική και μεθοδική δραστηριοποίηση, με μακροχρόνιο ορίζοντα, ενώ επιβάλλεται η φυσική παρουσία στη χώρα και η απευθείας επαφή με ρωσικές επιχειρήσεις, μέσω της εδώ επίσκεψης για B2B συναντήσεις, συμμετοχές σε εκθέσεις, συνέδρια, κλπ. Το Γραφείο ΟΕΥ Μόσχας ασφαλώς και θα υποστηρίξει τέτοιες προσπάθειες Ελλήνων επιχειρηματιών που επιδιώκουν να δραστηριοποιηθούν στη Ρωσία.

Στις προκαθορισμένες συναντήσεις με δημόσιες υπηρεσίες για διευθέτηση θεμάτων αδειοδοτήσεων, παραλαβής διοικητικών εγγράφων και συλλογής λοιπών πληροφοριών, οι Έλληνες συναλλασσόμενοι πρέπει να τηρούν τα ωράρια χωρίς καθυστερήσεις και υπεροπτική συμπεριφορά.

Η αξία των επαγγελματικών γευμάτων έχει ιδιαίτερη σημασία στη Ρωσία, όπως ακριβώς και στις άλλες δυτικοευρωπαϊκές χώρες. Η επίσκεψη στη Ρωσία για την προώθηση προϊόντων συχνά ενδείκνυται να έχει διάρκεια τουλάχιστον μιας εβδομάδας.

Διαπραγματεύσεις - επιχειρηματικές συναντήσεις

Δεν κρίνεται σκόπιμο να γίνονται μεγάλες παραχωρήσεις κατά την διάρκεια των διαπραγματεύσεων (πλην μερικών εκπτώσεων). Είναι προτιμότερο οι θέσεις απέναντι στους Ρώσους επιχειρηματίες να είναι σε ειλικρινή βάση και να παραμένουν σταθερές. Στις επιχειρηματικές συναντήσεις, οι Ρώσοι επιχειρηματίες εκτιμούν την ακρίβεια και την καλή διαχείριση του χρόνου.

Για τον προετοιμασία μιας επιχειρηματικής συνάντησης απαιτείται συχνά προεργασία εβδομάδων (επικοινωνία μέσω e-mail, fax ή τηλεφώνου). Δυστυχώς, μερικές φορές παρατηρούνται ακυρώσεις χωρίς επαρκή αιτιολογία. Εάν κάποιος δεν ομιλεί τη ρωσική, είναι προτιμότερο να συνοδεύεται στις συναντήσεις από διερμηνέα.

Σε μερικές περιπτώσεις, οι Ρώσοι συνομιλητές προτιμούν μία συνάντηση στο ευχάριστο περιβάλλον ενός ξενοδοχείου ή στην έδρα της εταιρείας τους (λόγω του έντονου κυκλοφοριακού προβλήματος), ενώ πολλές φορές είναι πρόθυμοι να παραστούν σε επαγγελματικά γεύματα.

Είναι σημαντικό η συνάντηση να γίνεται με τον Δ/ντή της εταιρείας και στελέχη με αποφασιστική αρμοδιότητα, καθώς οι περισσότερες επιχειρήσεις χαρακτηρίζονται από αρκετά συγκεντρωτική διοίκηση. Κατά τη διάρκεια των επιχειρηματικών συναντήσεων ανταλλάσσονται ελεύθερα επαγγελματικές κάρτες, οι οποίες είναι καλό να είναι τυπωμένες στην αγγλική και στη ρωσική γλώσσα. Το ίδιο ισχύει για τους καταλόγους προϊόντων και γενικότερα για το πληροφοριακό υλικό που διανέμεται στους Ρώσους συνομιλητές (αν ένας κατάλογος είναι τυπωμένος στην αγγλική, είναι χρήσιμη η προσθήκη ενός φύλλου μετάφρασης τουλάχιστον των βασικών στοιχείων στη ρωσική).

Μικρά δώρα (π.χ. κάτι αντιπροσωπευτικό της χώρας προέλευσης του ξένου επιχειρηματία) γίνονται δεκτά, αλλά δεν θεωρούνται δεδομένα και δεν αναμένονται. Σε περίπτωση θετικής κατάληξης των συνομιλιών-διαπραγματεύσεων, επιβάλλεται να δίνεται η δέουσα προσοχή κατά τη σύνταξη της συμφωνίας (σύμβασης) συνεργασίας.

Τηλεφωνική επικοινωνία

Οι τηλεφωνικές συνδέσεις στη Ρωσία και ιδιαίτερα στη Μόσχα και στην Αγία Πετρούπολη είναι καλής ποιότητας.

Για κλήσεις από την Ελλάδα στη Ρωσία: 007- κωδικός πόλης - αριθμός συνδρομητή

Για κλήσεις από τη Ρωσία στην Ελλάδα: 810 - 30 - κωδικός πόλης - αριθμός συνδρομητή

Ειδικά στα πρώτα στάδια της συνεργασίας, αλλά και για όλα τα σοβαρά θέματα, πρέπει να προτιμάται η γραπτή επικοινωνία, καθώς υπάρχουν σοβαρά γλωσσικά εμπόδια που κάνουν δύσκολη την προφορική επικοινωνία μέσω τηλεφώνου.

Visa

Απαιτείται θεώρηση εισόδου για όλη τη ρωσική επικράτεια. Θεωρήσεις εισόδου εκδίδονται από τις ρωσικές προξενικές αρχές στην Ελλάδα και από τα Κέντρα Θεωρήσεων.

Ημέρες Αργίας

Υπάρχουν 14 επίσημες αργίες στη Ρωσική Ομοσπονδία:

1, 2, 3, 4, 5, 6 και 8 Ιανουαρίου: Αργίες της Πρωτοχρονιάς

7 Ιανουαρίου: Χριστούγεννα

23 Φεβρουαρίου: Ημέρα των υπερασπιστών της Μητέρας Πατρίδας

8 Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας

1 Μαΐου: Αργία της Άνοιξης και Εργασίας

9 Μαΐου: Ημέρα της Νίκης

12 Ιουνίου: Ημέρα της Ρωσίας

3. Καταναλωτικά πρότυπα²

Ο Ρώσος καταναλωτής συνήθως αγοράζει παρορμητικά, ελκύεται από τα επώνυμα προϊόντα και την ποιότητα, επιδεικνύει αφοσίωση στις «μάρκες». Εξαιτίας της κρίσης των τελευταίων ετών λόγω κυρώσεων η τιμή έχει επίσης αναδειχθεί σε σημαντικό παράγοντα για μεγάλη κατηγορία του πληθυσμού, με τάση διαπραγματεύσεως των τιμών. Δεν υφίσταται τάση προς αποταμίευση εισοδήματος με το 80% αυτού να καταναλώνεται.

Το 65% των Ρώσων εκτιμά ότι τα ψώνια είναι «αναγκαίο κακό» και μόνο το 16% το θεωρεί ως απολαυστική εμπειρία.

Το 53% των Ρώσων ψωνίζει για όλη την οικογένεια (έναντι 45% σε παγκόσμιο επίπεδο).

Το 73% του πληθυσμού ζει σε μεγάλα αστικά κέντρα και κατέχει το 85% της συνολικής αγοραστικής δύναμης.

Οι πέντε μεγαλύτερες πόλεις από άποψη πληθυσμού είναι η Μόσχα, Αγία Πετρούπολη, Νοβοροσίσκ, Εκατερίνενμπουργκ και Νίζνι Νοβγκόροντ.

Το 60,7% του πληθυσμού είναι μεταξύ 25- 69 ετών και το 14,4% μεταξύ 16- 24 ετών. Στη Ρωσία εκτιμάται ότι υφίστανται περίπου 54,6 εκ. νοικοκυριά με μέσο μέγεθος 2,7 άτομα. Το 37% των νοικοκυριών διαθέτει 3-4 άτομα, το 28,5% δύο άτομα και το 25,7% ένα άτομο.

Το 30% του διαθέσιμου εισοδήματος καταναλώνεται σε τρόφιμα και μη αλκοολούχα ποτά, το 12,2% σε μεταφορικά μέσα, το 10,1% σε ενοίκιο, ενέργεια και ύδρευση, το 9% σε ένδυση, υπόδυση, το 8,1% σε αλκοόλ, καπνό, το 5,1% σε πολιτιστικά αγαθά, το 4,9% σε έπιπλα, εξοπλισμό σπιτιού, το 4,6% σε επικοινωνία, το 3,6% σε υγεία, το 3,3% σε σίτιση, ξενοδοχεία και το 1% σε εκπαίδευση.

4. Βιομηχανική ιδιοκτησία

Η νομοθεσία περί βιομηχανικής ιδιοκτησίας ρυθμίζεται από τον Αστικό Κώδικα / Τμήμα IV και πληθώρα άλλων νόμων. Κάθε ξένο νομικό πρόσωπο μπορεί να αναζητήσει προστασία για θέματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας εφόσον τηρούνται οι προϋποθέσεις εκ του νόμου.

Αρμόδια αρχή είναι η Rospatent (<http://old.rupto.ru/start?lang=en>).

Στη Ρωσία υφίστανται εξειδικευμένα δικαστήρια επίλυσης διαφορών σε θέματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας από το 2013.

² Βλ. <https://en.portal.santander.com>

Γ. ΦΟΡΟΛΟΓΙΑ - ΔΑΣΜΟΛΟΓΗΣΗ

Βασικό νομοθετικό κείμενο αποτελεί ο Φορολογικός Κώδικας. Διακρίνουμε τρία επίπεδα φορολόγησης : ομοσπονδιακό (ΦΠΑ, ειδικοί φόροι κατανάλωσης, φορολογία κερδών, φορολογία εισοδήματος, εξόρυξης, ειδικά φορολογικά καθεστάτα κλπ), περιφερειακό (εταιρική φορολογία, φορολογία μεταφορών και φορολογία τυχερών παιγνίων) και τοπικό (φόρος ιδιοκτησίας, γης και εμπορίου).

1. Συμφωνία Αποφυγής Διπλής Φορολογίας

Οι συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος ή/και Κεφαλαίου που έχει συνάψει η Ελλάδα με σειρά χωρών παρουσιάζονται στην ιστοσελίδα www.gsis.gr/gsis/info/gsis_site/ddos της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων.

Η σχετική συμφωνία με τη Ρωσική Ομοσπονδία κυρώθηκε με τον Ν.3047/2002 (www.gsis.gr/gsis/export/sites/default/gsis_site/ddos/sadf/FEK_RUSSIAN.pdf) και τροποποιήθηκε με τον Ν.3679/2008 (<http://publicrevenue.gr/elib/printview?d=/gr/act/2008/3679>).

Η Ρωσία έχει συνάψει 89 συμβάσεις Αποφυγής Διπλής Φορολογίας Εισοδήματος.

2. Φορολογία Φυσικών Προσώπων

Τα φυσικά πρόσωπα που χαρακτηρίζονται ως φορολογικοί κάτοικοι (διαμονή στη χώρα για 183 μέρες και περισσότερο εντός 12 συνεχών μηνών) υποχρεούνται σε φορολογία για το σύνολο του εισοδήματος τους (αποκτημένο στο εσωτερικό ή εξωτερικό). Οι μη φορολογικοί κάτοικοι φορολογούνται μόνο για το εισόδημα που λαμβάνουν από ρωσικές πηγές.

Ο φορολογικός συντελεστής για τους φορολογικούς κατοίκους Ρωσίας ανέρχεται σε 13% για τις περισσότερες μορφές εισοδήματος, ενώ επιβάλλεται συντελεστής 35% για εισόδημα από τυχερά παιχνίδια.

Για τους μη φορολογικούς κατοίκους Ρωσίας, ο φορολογικός συντελεστής ανέρχεται στο 30% για όλα τα είδη εισοδήματος που αποκτώνται στη Ρωσία.

3. Φορολόγηση Επιχειρήσεων

Ο μέγιστος φορολογικός συντελεστής επί των καθαρών κερδών ανέρχεται σε 20%. Εξ' αυτού το 3% καταβάλλεται στον ομοσπονδιακό προϋπολογισμό και το 17% καταβάλλεται στον περιφερειακό προϋπολογισμό.

Προβλέπεται ευνοϊκή φορολόγηση για την προσέλκυση επενδύσεων (πχ για επενδύσεις στη ρωσική Άπω Ανατολή).

4. **Ειδικότεροι φόροι**

Φόρος ακίνητης περιουσίας

Ο φόρος ακίνητης περιουσίας είναι ένας περιφερειακός φόρος. Ο φορολογικός συντελεστής για την ακίνητη περιουσία, επί της οποίας η φορολογική βάση υπολογίζεται με βάση την καθαρή λογιστική αξία, ανέρχεται σε 2,2%. Ωστόσο από ορισμένες περιφερειακές αρχές παρέχεται μείωση του συντελεστή ή και απαλλαγή, που συχνά συνδέεται με την υλοποίηση επενδύσεων.

Φόρος γης

Ο φόρος γης επιβάλλεται από τις τοπικές αρχές και υπολογίζεται στη βάση της κτηματολογικής αξίας. Οι τοπικές αρχές καθορίζουν τον συντελεστή του φόρου γης, αλλά αυτός δεν μπορεί να υπερβαίνει το 0,3% εφόσον η χρήση θα είναι γεωργική ή οικιστική και το 1,5% για λοιπές χρήσεις.

Φόρος Προστιθέμενης Αξίας (ΦΠΑ)

Ο ΦΠΑ επιβάλλεται σε όλες τις συναλλαγές, όπως οι πωλήσεις προϊόντων και η παροχή υπηρεσιών. Ο ΦΠΑ ανέρχεται σε 18% ενώ από 01.01.2019 θα διαμορφωθεί σε 20%.

Ισχύει χαμηλότερος συντελεστής 10% για συγκεκριμένες κατηγορίες αγαθών (φαρμακευτικά, ιατρικός εξοπλισμός, ορισμένα τρόφιμα και περιοδικά).

Μηδενικός συντελεστής εφαρμόζεται σε ακίνητα, ιατρικό εξοπλισμό και υπηρεσίες, μερίσματα και συναλλαγές *repos*, δικαιώματα βιομηχανικής ιδιοκτησίας).

Φόρος μεταφορών

Φόρος που επιβάλλεται σε περιφερειακό επίπεδο σε ξένα ή ρωσικά νομικά πρόσωπα εφόσον κατέχουν οχήματα (αυτοκίνητα, μοτοσικλέτες, σκούτερ, λεωφορεία, αεροσκάφη, ελικόπτερα, σκάφη, snowmobiles κλπ). Ωστόσο, τα αεροσκάφη, τα πλοία - σκάφη των ποταμών που ανήκουν σε εταιρείες των οποίων η κύρια δραστηριότητα είναι η μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων απαλλάσσονται από τον φόρο αυτό, όπως επίσης και τα οχήματα που χρησιμοποιούνται στη γεωργική παραγωγή. Η φορολογική βάση εξαρτάται από τον κυβισμό της μηχανής, τον τανάζ και τον τύπο του οχήματος. Ο φορολογικός συντελεστής κυμαίνεται μεταξύ 0-200 ρουβλίων ανά μονάδα ιπποδύναμης.

Φόρος νερού

Επιβάλλεται μόνο στις επιχειρήσεις που καταναλώνουν νερό για ειδικούς και σαφώς οριζόμενους επιχειρηματικούς σκοπούς. Οι φορολογικοί συντελεστές διαφέρουν για τους διαφορετικούς τύπους κατανάλωσης και υπολογίζονται σε ρούβλια ανά 1.000 κ.μ. νερού.

Εισφορές κοινωνικής ασφάλισης

Οι εισφορές κοινωνικής ασφάλισης στη Ρωσία καταβάλλονται από τους εργοδότες με τη μορφή των υποχρεωτικών εισφορών. Για το 2018 ανέρχονται σε 10%-22% (συνταξιοδοτική εισφορά) σε 2,9% (κοινωνική ασφάλιση) και 5,1% (ιατρική ασφάλιση). Επιπλέον υφίσταται ασφάλιση έναντι

εργατικού ατυχήματος και κυμαίνεται μεταξύ 0,2% (πχ. εργασία γραφείου) - 8,5% ανάλογα με το είδος της εργασίας.

5. Δασμοί

Τελωνειακοί δασμοί

Για την κωδικοποίηση και ταξινόμηση των εισαγόμενων προϊόντων χρησιμοποιείται το Εναρμονισμένο Σύστημα Περιγραφής και Κωδικοποίησης των Εμπορευμάτων (ΕΣ). Ο συντελεστής του επιβαλλόμενου κατ' αξίαν δασμού (ad valorem customs duty) κυμαίνεται από 0% ως 80%, ανάλογα με τη δασμολογική κατηγορία του εισαγόμενου αγαθού. Η μορφή των τελωνειακών δασμών καθορίζεται από τον τελωνειακό κώδικα.

Η βάση δεδομένων Market Access Database της Ευρωπαϊκής Επιτροπής παρέχει χρήσιμες πληροφορίες για την κοινοτική ονοματολογία και τα ποσοστά τελωνειακών δασμών που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή προϊόντων στη Ρωσία. Η πρόσβαση των ενδιαφερομένων στην εν λόγω βάση είναι δωρεάν και δυνατή μέσω του ιστότοπου <http://madb.europa.eu>.

Επιπλέον, πληροφορίες για το ύψος των δασμών μπορούν να αναζητηθούν στον ιστότοπο της ρωσικής Ομοσπονδιακής Τελωνειακής Υπηρεσίας (www.customs.ru και <http://eng.customs.ru>) και στον ιστότοπο "Alta" (<https://www.alta.ru/ett/>).

Ειδικός Φόρος Κατανάλωσης (Ε.Φ.Κ.)

Ο ΕΦΚ επιβάλλεται σε συγκεκριμένα προϊόντα (αιθυλική αλκοόλη, οινοπνευματώδη, προϊόντα καπνού, προϊόντα πολυτελείας, ορισμένα προϊόντα πετρελαίου). Οι συντελεστές του ΕΦΚ κυμαίνονται μεταξύ 20% και 570% (αναλυτικά βλ. άρθρο 193 του φορολογικού κώδικα στην αγγλική γλώσσα : [https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-russian-tax-code-part-two-eng/\\$FILE/EY-russian-tax-code-part-two-eng.pdf](https://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/EY-russian-tax-code-part-two-eng/$FILE/EY-russian-tax-code-part-two-eng.pdf)).

6. Ειδικές Οικονομικές Ζώνες

Οι Ειδικές Οικονομικές Ζώνες (ΕΟΖ) αποτελούν ένα από τα πιο αποτελεσματικά μέσα για την προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων στη Ρωσία. Η δημιουργία και η λειτουργία τους ρυθμίζονται από τον Ομοσπονδιακό Νόμο υπ' αριθ. 116 της 22 Ιουλίου 2005 "Περί των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών της Ρωσικής Ομοσπονδίας". Δημιουργούνται για χρονική περίοδο μέχρι 49 έτη και δίνουν στον επενδυτή το δικαίωμα αγοράς γης σε μειωμένη τιμή μετά την έναρξη της παραγωγικής δραστηριότητας. Εντός των ΕΟΖ εφαρμόζονται ιδιαίτερες νομοθετικές ρυθμίσεις οι οποίες επιτρέπουν την εφαρμογή ευνοϊκότερων φορολογικών, δασμολογικών μέτρων και εγγυήσεων για χρήση των υποδομών των ζωνών. Εκτιμάται ότι η εξοικονόμηση κόστους για λειτουργία εντός των ΕΟΖ ανέρχεται σε 30% - 40% συγκριτικά με τη λειτουργία εκτός αυτών.

Οι ΕΟΖ διακρίνονται σε τέσσερις κατηγορίες:

- 9 Βιομηχανικές Ζώνες (Αστραχάν, Ταταρσταν, Λίπετσκ, Σαμάρα, Σβερντλόβσκ, Πσκόφ, Καλούγκα, Τούλα και Μόσχα) με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την παραγωγή

μηχανών οχημάτων, δομικών υλικών, χημικών και πετροχημικών, ηλεκτρικών συσκευών και εξοπλισμού.

- 6 Ζώνες Υψηλής Τεχνολογίας & Καινοτομίας (Μόσχα, Αγία Πετρούπολη, Τομσκ, Ντούμπνα, Ιστοκ και Ταταρσταν) με ιδιαίτερο ενδιαφέρον για νανοτεχνολογία, βιοτεχνολογία, ιατρική, ηλεκτρονική, τηλεπικοινωνίες, IT, εξοπλισμός ανάλυσης και πυρηνική φυσική.
- 9 Τουριστικές Ζώνες (Αλτάι, Μπουργιατία, Ιρκούτσκ, Βόρειος Καύκασος και Τβερ).
- 3 Ζώνες Logistics (στις Περιφέρειες Ουλιάνοφσκ και Μουρμάνσκ και στην Επικράτεια Χαμπάροβσκ).

Περισσότερες πληροφορίες μπορεί να αναζητήσει κανείς στον ιστότοπο <http://eng.russez.ru/>

Δ. ΕΠΕΝΔΥΤΙΚΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

1. Αναπτυξιακός Νόμος – Κίνητρα Επενδύσεων

Οι ξένες επενδύσεις στη Ρωσική Ομοσπονδία ρυθμίζονται τόσο σε ομοσπονδιακό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο. Η νομοθεσία για τις ξένες επενδύσεις (Ομοσπονδιακός Νόμος υπ' αριθ. 160 από 9 Ιουλίου 1999 «Περί των ξένων επενδύσεων στη Ρωσική Ομοσπονδία», όπως τροποποιήθηκε από τον Ν. 106/05.05.2014) εξασφαλίζει στους ξένους επενδυτές ίσα δικαιώματα με τους Ρώσους επενδυτές κατά την άσκηση της επιχειρηματικής τους δραστηριότητας. Οι περιορισμοί που τίθενται στους ξένους επενδυτές σχετίζονται αποκλειστικά με την προστασία της υγείας και των δικαιωμάτων των πολιτών, καθώς και με την εθνική ασφάλεια.

Στους ξένους επενδυτές παρέχεται από τον ως άνω νόμο πλήρης προστασία έναντι μη ευνοϊκών αλλαγών στη ρωσική νομοθεσία, υπό προϋποθέσεις. Ο νόμος επιτρέπει επενδύσεις στους περισσότερους τομείς της ρωσικής οικονομίας (μετοχές, χρεόγραφα δημοσίου, ομόλογα, άμεσες επενδύσεις, κοινοπραξίες κλπ) και καθορίζει ειδικές διατάξεις για τους τομείς των τραπεζών, ασφαλιστικών, μέσων μαζικής επικοινωνίας, αερομεταφορών και λοιπών μη εμπορικών δραστηριοτήτων.

Πλαίσιο επενδυτικών κινήτρων

Η ρωσική κυβέρνηση υποστηρίζει ενεργά την προσέλκυση επενδύσεων σε συγκεκριμένους οικονομικού κλάδους, γεωγραφικές περιφέρειες ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για ξένα ή εγχώρια κεφάλαια.

Σε αυτό το πλαίσιο υφίστανται συγκεκριμένα προγράμματα όπως:

Skolkovo Innovation Center : αναφέρεται και ως Silicon Valley. Σκοπός του προγράμματος είναι η προσέλκυση και στήριξη επενδύσεων στους τομείς της έρευνας και τεχνολογίας για θέματα ενέργειας, Η/Υ, βιοιατρικής, πυρηνικής φυσικής και διαστημικής τεχνολογίας.

Ειδικές Οικονομικές Ζώνες για την προσέλκυση επενδύσεων σε στρατηγικούς τομείς όπως καινοτόμες τεχνολογίες, λιμάνια κλπ.

Περιφερειακές Αναπτυξιακές Ζώνες για την ανάπτυξη συγκεκριμένων γεωγραφικών περιοχών

Προχωρημένες Αναπτυξιακές Ζώνες για την προσέλκυση επενδύσεων στη ρωσική Απω Ανατολή και την Αν. Σιβηρία.

Ειδικά επενδυτικά συμβόλαια με τα οποία παρέχονται ιδιαίτερες διευκολύνσεις (σταθερό προτιμησιακό φορολογικό περιβάλλον για 10 έτη) στον επενδυτή με σκοπό τη δημιουργία παραγωγικής μονάδας. Έχουν δοθεί έμφαση στους κλάδους αυτοκινήτων, φαρμάκων, χημικών, υγείας, μηχανολογικού εξοπλισμού, ελαφράς βιομηχανίας και ηλεκτρονικών.

Επιπλέον ο νόμος δίνει το δικαίωμα στις Περιφέρειες της Ρωσικής Ομοσπονδίας και στις Αρχές Τοπικής Αυτοδιοίκησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους, να παρέχουν προνόμια στους ξένους επενδυτές, υπό τη μορφή χρηματοδοτικών εγγυήσεων ή άλλου είδους στήριξης. Έτσι, κάθε Περιφέρεια προσφέρει τα δικά της κίνητρα για την προσέλκυση επενδύσεων. Στη διαδικτυακή

πύλη του Ρωσικού Υπουργείου Οικονομικής Ανάπτυξης <http://www.ved.gov.ru/eng/investing> παρατίθεται πλήρης κατάλογος των ρωσικών περιφερειών και των ιστοσελίδων τους για την προσέλκυση επενδύσεων. Επιπλέον, στην ιστοσελίδα www.investinregions.ru/en, η οποία λειτουργεί υπό την αιγίδα της Υπηρεσίας Στρατηγικών Πρωτοβουλιών της Ρωσικής Ομοσπονδίας (Agency for Strategic Initiatives), παρουσιάζονται επενδυτικές ευκαιρίες στις ρωσικές περιφέρειες, καθώς και τα παρεχόμενα επενδυτικά κίνητρα και υποστηρικτικά μέτρα. Χρήσιμες πληροφορίες περιέχονται και στον ιστότοπο www.investment-in-russia.com του κρατικού οργανισμού προσέλκυσης επενδύσεων Russian Investment Agency.

Ξένες Επενδύσεις σε Στρατηγικούς Τομείς

Η Ρωσία διαθέτει ειδική νομοθεσία σχετικά με τις ξένες επενδύσεις σε στρατηγικούς τομείς. Η κύρια ρυθμιστική νομοθεσία είναι ο Ομοσπονδιακός Νόμος υπ' αριθ. 57 από 29.04.2008 “Περί της διαδικασίας της πραγματοποίησης ξένων επενδύσεων σε εταιρείες στρατηγικής σημασίας για την εθνική άμυνα και την κρατική ασφάλεια”, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει, γνωστός και ως “Νόμος Στρατηγικών Επενδύσεων”. Στον εν λόγω νόμο μνημονεύεται το σύνολο των δραστηριοτήτων που θεωρούνται στρατηγικές και υπόκεινται σε περιορισμούς (πχ. πυρηνική βιομηχανία, στρατιωτικοί εξοπλισμοί, αεροπλοΐα κλπ).

Σε αυτό το πλαίσιο απαιτείται προέγκριση για δράσεις σχετικές με τις στρατηγικές επενδύσεις όπως : άμεσος ή έμμεσος έλεγχος ποσοστού άνω του 50% των ψήφων του ΔΣ, το δικαίωμα πρόσληψης διευθύνοντος συμβούλου κλπ. Αρμόδια Αρχή για την παροχή προεγκρίσεων είναι η Ομοσπονδιακή Αντιμονοπωλιακή Αρχή (FAS).

2. Καθεστώς Ιδιωτικοποιήσεων

Βασικό νομοθετικό κείμενο αποτελεί ο «Νόμος για την ιδιωτικοποίηση κρατικής και δημοτικής περιουσίας» από 21.12.2001. Βάσει του Νόμου οι ιδιωτικοποιήσεις γίνονται μέσω διαγωνισμών.

Παρά την υιοθέτηση του τρίτου διετούς προγράμματος ιδιωτικοποιήσεων 2017 – 2019 από την ρωσική κυβέρνηση στις 08.02.2017 (εκτελεστικό διάταγμα 227), το οποίο περιελάμβανε πληθώρα ιδιωτικοποιήσεων κρατικών εταιρειών (πχ. ναυπηγείο Sovcomflot, πώληση μεριδίου του δεύτερου μεγαλύτερου χρηματοπιστωτικού ιδρύματος VTB κλπ) καμία αξιόλογη ιδιωτικοποίηση δεν υλοποιήθηκε καθ' όλη τη διάρκεια του 2017 και του εννεάμηνου 2018.

Βασικοί λόγοι είναι η επιβολή κυρώσεων, οι οποίες έχουν δημιουργήσει ανασφάλεια στους ξένους επενδυτές και μείωση της αξίας των ρωσικών περιουσιακών στοιχείων αλλά και η απροθυμία του ρωσικού Δημοσίου για την εκποίηση δημόσιας περιουσίας αφού πλέον δεν συντρέχουν χρηματοδοτικά κενά.

Η κατάσταση εκτιμάται ότι θα συνεχιστεί και στο άμεσο μέλλον.

3. Πιστοληπτική ικανότητα – Κίνδυνοι και προοπτικές

Σύμφωνα με τη Moody's (18.04.2018) η Ρωσία χάριν του χαμηλού εξωτερικού της χρέους και των ισχυρών δημόσιων οικονομικών της θα μπορέσει να απορροφήσει τις αναταράξεις από τις

αμερικανικές κυρίως κυρώσεις, υποστηριζόμενη από τις υψηλές τιμές πετρελαίου και την υψηλή ρευστότητα.

Σύμφωνα με την Standard and Poor's (20.07.2018) η χώρα χάρη στα πλεονασματικά ισοζύγια εξωτερικών πληρωμών και δημόσιων λογαριασμών μπορεί να απορροφήσει τις αρνητικές επιπτώσεις των κυρώσεων και γ'αυτό διατηρήθηκε η βαθμίδα BBB-/A-3.

Συμπερασματικά, φαίνεται πως μέχρι στιγμής η ρωσική οικονομία δείχνει αντοχή έναντι των επιπτώσεων των κυρώσεων, χωρίς όμως να είναι δυνατή οποιαδήποτε πρόβλεψη, ιδίως ενόψει μελλοντικών κυρώσεων εκ μέρους των ΗΠΑ, όπως έχει ανακοινωθεί. Στο κόστος όμως των κυρώσεων πρέπει να συνυπολογιστεί και η απώλεια ευκαιριών για ταχεία οικονομική ανάπτυξη που θα εξασφάλιζε τη σύγκλιση με τις αναπτυγμένες οικονομίες.

Η κατάσταση με την πιστοληπτική ικανότητα της χώρας, όπως αυτή αξιολογείται από τους αντίστοιχους διεθνείς οίκους, είναι προσβάσιμη στην ιστοσελίδα <https://de.tradingeconomics.com/russia/rating>.

Ε. ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ – ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ

Το σύστημα των δημοσίων προμηθειών στη Ρωσία βασίζεται στα κριτήρια της αποτελεσματικότητας (ηλεκτρονικές διαδικασίες), οικονομίας (η τιμή είναι το σημαντικότερο κριτήριο), τιμότητας (υλοποίηση της συμφωνίας), διαφάνειας (έλεγχος της διαδικασίας) και υπευθυνότητας (έλεγχος των δημοσίων λειτουργιών). Επιπλέον δίνεται προτεραιότητα στη στήριξη της εγχώριας παραγωγής, των ΜΜΕ, των φορέων με ΑΜΕΑ και λαμβάνεται υπόψη η εθνική ασφάλεια (απαγορεύεται η συμμετοχή ξένων εταιρειών και εισαγόμενων προϊόντων για προμήθειες σε τομείς εθνικής και κρατικής ασφάλειας).

Το σύστημα βασίζεται στις διατάξεις των ομοσπονδιακών Νόμων 44 και 223 (<http://roszakupki.com/en/pages/laws.htm>) με αρμόδιους φορείς την Ομοσπονδιακή Αντιμονοπωλιακή Υπηρεσία και το Υπ. Οικονομικής Ανάπτυξης.

Το 56,5% (2016) των δημοσίων προμηθειών στη Ρωσία υλοποιείται με τη μορφή ηλεκτρονικής δημοπρασίας και αντιστοιχεί σε 3 δις ρούβλια (ανάδοχος ορίζεται όποιος προσφέρει τη χαμηλότερη τιμή). Το 23,76% (ή 1,2 δις ρούβλια) γίνεται με απευθείας ανάθεση (εφαρμόζεται όταν δεν υπάρχει άλλος τρόπος για την απόκτηση του αγαθού / υπηρεσίας ή δεν είναι εύκολος ο υπολογισμός του κόστους όπως για παράδειγμα στην περίπτωση των φυσικών μονοπωλίων, της επείγουσας ανάγκης κλπ.). Για το 12,92% (ή 693 δις ρούβλια) διενεργούνται ανοιχτοί δημόσιοι διαγωνισμοί (νικητής είναι όποιος προσφέρει τους καλύτερους όρους σύμφωνα με την προκήρυξη). Τέλος, το 5,79% (ή 310 δις ρούβλια) γίνεται με άλλες μορφές και το 1% (50 δις ρούβλια) με αίτημα για υποβολή προσφοράς (αφορά την αγορά μικρής ποσότητας αγαθών, τα οποία είναι διαθέσιμα στην αγορά με μοναδικό κριτήριο την τιμή).

Οι δύο βασικότεροι τρόποι συμμετοχής σε δημόσιο διαγωνισμό (ηλεκτρονική δημοπρασία και ανοιχτός διαγωνισμός) δεν επιδέχονται διαπραγματεύσεις μεταξύ της δημόσιας υπηρεσίας που ανακοίνωσε το διαγωνισμό και των εταιρειών που επιθυμούν να συμμετάσχουν σε αυτόν.

Στις ηλεκτρονικές σελίδες <http://www.zakupki.gov.ru/epz/main/public/home.html> και <https://torgi.gov.ru> ανακοινώνεται το σύνολο των ρωσικών δημοσίων προμηθειών (σε ομοσπονδιακό, περιφερειακό και δημοτικό επίπεδο), εφόσον το ποσό του ζητούμενου αγαθού/ υπηρεσίας ξεπερνά τα 1.500 δολάρια. Συνολικά 280.000 χρήστες εκ μέρους του ρωσικού Δημοσίου είναι ενταγμένοι στο σύστημα.

Στην πράξη βέβαια η διαδικασία συμμετοχής σε ρωσικές δημόσιες προμήθειες είναι μια ιδιαίτερα πολύπλοκη διαδικασία για την οποία απαιτείται εμπειρία και χρόνος. Ιδιαίτερα μετά την επιβολή κυρώσεων από την ΕΕ και τις ΗΠΑ, το ρωσικό Δημόσιο αποδίδει ιδιαίτερη σημασία στην εγχώρια παραγωγή και αναζητεί τρόπους να μειώσει τη συμμετοχή ξένων εταιρειών ή εισαγόμενων προϊόντων με σειρά νομοθετικών πράξεων.

Ετσι στην ιστοσελίδα <http://government.ru/docs/24284/> υπάρχει αναρτημένος κατάλογος εισαγόμενων τροφίμων, στην ιστοσελίδα <http://government.ru/docs/29901/> κατάλογος προϊόντων ελαφράς βιομηχανίας, στην ιστοσελίδα <http://government.ru/docs/28388/> κατάλογος ηλεκτρονικών προϊόντων και στις ιστοσελίδες <http://government.ru/docs/25559> και <http://government.ru/docs/20833/> κατάλογοι φαρμάκων - ιατρικού εξοπλισμού, για τα οποία απαγορεύεται η συμμετοχή των εισαγόμενων προϊόντων σε δημόσιους διαγωνισμούς.

ΣΤ. ΚΛΑΔΟΙ ΕΙΔΙΚΟΤΕΡΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ ΓΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η ρωσική οικονομία παραμένει σε μεγάλο βαθμό κρατικά διευθυνόμενη, πράγμα που επιβάλλει ειδικό τρόπο προσέγγισης και προϋποθέτει γνώση και μεθοδικότητα, ώστε να υπάρξει επιτυχές αποτέλεσμα.

Τα εμπόδια φυτούγειονομικών / τεχνικών προδιαγραφών που τίθενται κατά καιρούς στις εισαγωγές προϊόντων, η συνεχής μεταβολή των ισχυόντων κανονισμών, η παροχή της απαραίτητης πληροφόρησης μόνο στη ρωσική γλώσσα και τα πάσης φύσεως γραφειοκρατικά εμπόδια είναι συχνό φαινόμενο.

Παρά ταύτα παραμένουν τα αντικειμενικά πλεονεκτήματα – ευκαιρίες της ρωσικής οικονομίας, η οποία είναι μια μεγάλη αγορά, με καταναλωτικές ανάγκες, υψηλό ενδιαφέρον για νέα προϊόντα, τρόπους ζωής, προσλαμβάνουσες παραστάσεις και βεβαία αποτελεί εισοδο και για άλλες γειτονικές αγορές.

Η ρωσική αγορά δεν ενδείκνυται για πρόσκαιρες και ευκαιριακές εξαγωγές, αλλά προκειμένου να στεφθούν με επιτυχία οι προσπάθειες διείσδυσης των ελληνικών επιχειρήσεων απαιτείται καλός σχεδιασμός και επιμονή. Στην προσπάθειά του αυτή οι ελληνικές επιχειρήσεις ασφαλώς και θα έχουν την αρωγή των εκάστοτε υποστηρικτικών δημοσίων υπηρεσιών και ειδικά του Γραφείου Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων Μόσχας, στο οποίο μπορούν να απευθύνονται για πληροφορίες σχετικά με την αγορά, τις διαδικασίες, πιθανούς εμπορικούς εταίρους και για την υποστήριξη στην αντιμετώπιση προβλημάτων.

Ορισμένοι τομείς με ευνοϊκές προοπτικές για τις ελληνικές επιχειρήσεις είναι οι εξής:

- 1) Τρόφιμα-ποτά, για τα οποία η εγχώρια παραγωγή δεν είναι εν γένει σε θέση να καλύψει τις ανάγκες της χώρας τόσο σε ποσότητα όσο και σε ποιότητα, με τη σταδιακή βελτίωση του βιοτικού επιπέδου. Η επιβολή της απαγόρευσης εισαγωγών αγροτικών προϊόντων βεβαίως δημιουργεί πρόσθετα προβλήματα για σειρά προϊόντων αυτής της κατηγορίας.
- 2) Άλλα καταναλωτικά αγαθά, π.χ. γούνες, είδη μόδας και ένδυσης, καλλυντικά, είδη οικιακής χρήσης, κλπ.
- 3) Δομικά υλικά και εξοπλισμός κτιρίων, όπως μάρμαρο, μονωτικά ή στεγανωτικά υλικά, χρώματα και άλλα. Ένα πολύ ενδιαφέρον παράδειγμα αποτελεί η εδραίωση των ελληνικών ανελκυστήρων στη ρωσική αγορά, πράγμα που σημαίνει ότι οι ελληνικές επιχειρήσεις έχουν τη δυνατότητα να επιτύχουν και σε κλάδους υψηλότερης προστιθέμενης, πέραν των γνωστών και κορεσμένων παραδοσιακών κλάδων στους οποίους επικεντρώνεται η μεγάλη πλειοψηφία τους. Ειδικά στον τομέα των τεχνολογιών κτιρίων και κατασκευών στην Ελλάδα υπάρχουν αρετές επιχειρήσεις με καινοτόμα προϊόντα.
- 4) Η Ρωσία είναι μία από τις πλέον εξελιγμένες χώρες σε ορισμένους κλάδους τεχνολογίας, όπως η πληροφορική, τηλεπικοινωνίες, η νανοτεχνολογία, η βιοτεχνολογία, αεροδιαστημική, κλπ. Συχνά όμως τα επιστημονικά και τεχνολογικά επιτεύγματα δεν συνδυάζονται με επιτυχημένη εμπορική εκμετάλλυσή τους, λόγω μη αναπτυγμένης επιχειρηματικής κουλτούρας. Οι ελληνικές επιχειρήσεις τεχνολογίας συχνά έχουν επίσης αξιόλογα επιτεύγματα. Λόγω του σημαντικού ρόλου της τεχνολογίας στις σύγχρονες

οικονομίες, είναι προφανές ότι σε μια χώρα με μεγάλα επιστημονικά επιτεύγματα, όπως η Ρωσία, υπάρχουν πάντα επιχειρηματικές ευκαιρίες για συνεργασίες στις νέες τεχνολογίες.

- 5) Η Ρωσία εφαρμόζει μια στρατηγική ανάπτυξης της γεωργίας και της κτηνοτροφίας, με στόχο την αύξηση των εξαγωγών σε ορισμένους κλάδους ή την απόκτηση αυτάρκειας μέσω της δημιουργίας εγχώριας παραγωγικής δομής σε άλλους. Για το σκοπό αυτό παρέχει κίνητρα για επενδύσεις, προωθεί την εισαγωγή νέων μεθόδων και τεχνολογιών για καλλιέργειες, επενδύει στην έρευνα και ενισχύει την εγχώρια επεξεργασία των πρώτων υλών. Η πολιτική αυτή σε μεγάλο βαθμό διευκολύνθηκε από την απαγόρευση εισαγωγής γεωργικών προϊόντων, που επιβλήθηκε ως αντίμετρο στις κυρώσεις των δυτικών χωρών έναντι της Ρωσίας. Εντυπωσιακά είναι τα αποτελέσματα σε τομείς όπως τα γαλακτοκομικά προϊόντα, τα αλλαντικά, τα κρασιά και άλλα, για τα οποία υπήρξε μεγάλη άνοδος της εγχώριας παραγωγής, χωρίς όμως αξιόλογη βελτίωση της ποιότητας και της ανταγωνιστικότητας. Είναι προφανές ότι η έντονη αυτή δραστηριοποίηση δημιουργεί ευκαιρίες τις οποίες εκμεταλλεύτηκαν επιτυχώς χώρες σαν τη Δανία, την Ολλανδία, τη Γερμανία και άλλες, οι οποίες αντιστάθμισαν τις απώλειες από το γεωργικό εμπάργκο με την αύξηση της εξαγωγής προϊόντων και υπηρεσιών γεωργικής τεχνολογίας. Οι ελληνικές επιχειρήσεις διαθέτουν επίσης καινοτόμες και ανταγωνιστικές τεχνολογίες που μπορούν να εξάγουν. Εδικά στη Νότια Ρωσία που επιδιώκει να αναπτύξει καλλιέργειες που είναι ήδη αναπτυγμένες στην Ελλάδα (π.χ. φρούτα και λαχανικά, αμπελοκαλλιέργεια, κλπ.), υπάρχουν ελληνικές επιχειρήσεις που μπορούν να προμηθεύσουν αρδευτικά συστήματα, αγροτοχημικά για ειδικές χρήσεις, εξοπλισμό για θερμοκήπια, πλαστικά φιλμ και άλλα καινοτόμα προϊόντα. Τελευταία υπάρχει ζήτηση για εισαγωγή ζωντανών αιγοπροβάτων. Σε ορισμένες περιπτώσεις ελληνικές επιχειρήσεις θα μπορούσαν να αναλάβουν να οργανώσουν, να κατασκευάσουν ή να συνεκμεταλλευτούν γεωργικές καλλιέργειες, θερμοκήπια και μονάδες μεταποίησης γεωργικών προϊόντων.
- 6) Στον τομέα της ενέργειας η Ρωσία είναι από τις πλέον προικισμένες χώρες παγκοσμίως και επομένως προσφέρει δυνατότητες επιχειρηματικής συνεργασίας. Τελευταία υπήρξε δραστηριοποίηση ελληνικών επιχειρήσεων για τη συμμετοχή στην κατασκευή αιολικών και ηλιακών πάρκων στη Νότια Ρωσία κυρίως, αλλά και σε άλλες περιοχές. Στις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας υπάρχουν αρκετές ελληνικές επιχειρήσεις που δραστηριοποιούνται στο εξωτερικό και διαθέτουν πολύτιμη τεχνογνωσία.
- 7) Τουρισμός, περίπου 900 χιλιάδες Ρώσοι επισκέπτονται τη χώρα μας ετησίως και υπάρχει σημαντικό περιθώριο αύξησής τους, καθώς υπάρχει πολύ θετική εικόνα για τη χώρα μας, χάρη και στους παραδοσιακούς δεσμούς των δύο λαών. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον παρουσιάζουν ο ιατρικός και ο θρησκευτικός τουρισμός. Επειδή σε μεγάλο βαθμό οι ρωσικές ροές τουριστών στο εξωτερικό είναι κεντρικά ελεγχόμενες από μικρό αριθμό μεγάλων τουριστικών γραφείων, επιβάλλεται παράλληλα με την τουριστική προβολή και η προώθηση επιχειρηματικών συνεργασιών.
- 8) Υπήρξαν ορισμένες αξιόλογες ρωσικές επενδύσεις στον Τουρισμό, π.χ. Όμιλος Μουζενίδη, Όμιλος Σαββίδη, Cronwell), ενώ δύο πολύ μεγάλες επενδύσεις ρωσικές τουριστικές επενδύσεις από τη Mirmir και τον ρώσο επιχειρηματία Ριμπολόβλεφ είναι στο τελικό στάδιο αδειοδότησής τους. Οι δυνατότητες ελληνορωσικής συνεργασίας για επενδύσεις στον τουρισμό είναι πολύ μεγάλες.
- 9) Παράλληλα υπάρχει έντονο ενδιαφέρον στη Ρωσία για αγορά εξοχικών κατοικιών στην Ελλάδα. Είναι προφανές ότι στον τομέα αυτό υπάρχουν σημαντικές επιχειρηματικές

ευκαιρίες και ήδη πολλές ελληνικές επιχειρήσεις δραστηριοποιούνται για τη διάθεσή τουριστικών κυρίως ακινήτων στη ρωσική αγορά, επωφελούμενες από ο πρόγραμμα Golden Visa που παρέχει καθεστώς μόνιμης κατοικίας στους ξένους αγοραστές ακινήτων στην Ελλάδα.

- 10) Τα ανωτέρω είναι απλώς ενδεικτικά, καθώς σε μια τόσο μεγάλη αγορά, όσες δυσκολίες και να υπάρχουν για την πρόσβασή σε αυτή, πάντα υπάρχουν επιχειρηματικές ευκαιρίες, για την αξιοποίηση των οποίων όμως χρειάζεται μια οργανωμένη και μεθοδική προσπάθεια με μακροχρόνια προοπτική.

Στους Έλληνες επιχειρηματίες/επενδυτές που εξετάζουν το ενδεχόμενο δραστηριοποίησης στη ρωσική αγορά, μια πρώτη εισαγωγική εικόνα προσφέρουν τα στοιχεία της ακόλουθης συνοπτικής ανάλυσης SWOT:

Ανάλυση SWOT (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats)

<p>Δυνατά Σημεία (Strengths)</p> <p>Μεγάλη αγορά</p> <p>Γεωγραφική εγγύτητα με ΕΕ, Κίνα, Κεντρική Ασία</p> <p>Συνέπεια σε επίπεδο πληρωμών και παράδοσης προμηθειών</p> <p>Αφθονία πρώτων υλών</p> <p>Αυξημένη προσφορά αποφοίτων πανεπιστημίων</p>	<p>Αδύνατα Σημεία (Weaknesses)</p> <p>Υψηλά επιτόκια δανεισμού</p> <p>Παλαιότητα δικτύου μεταφορών, ιδιαίτερα στην Άπω Ανατολή</p> <p>Μεγάλες αποστάσεις</p> <p>Ανεπάρκειες όσον αφορά τους προμηθευτές εξαρτημάτων</p> <p>Ανεπαρκής προσφορά καταρτισμένων τεχνιτών</p>
<p>Ευκαιρίες (Opportunities)</p> <p>Ανάγκες - αυξημένη ζήτηση για επενδυτικά και καταναλωτικά αγαθά</p> <p>Μειωμένο εργασιακό κόστος</p> <p>Προγράμματα στήριξης των επενδύσεων και των επενδυτών</p> <p>Βιομηχανικά και τεχνολογικά πάρκα</p>	<p>Απειλές (Threats)</p> <p>Κυρώσεις και αντίμετρα</p> <p>Μειωμένη αγοραστική δύναμη του πληθυσμού</p> <p>Γραφειοκρατία</p> <p>Μειωμένη επενδυτική ισχύς του κράτους και των επιχειρήσεων</p> <p>Αυξημένος προστατευτισμός</p>

Ζ. ΧΡΗΣΙΜΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

**Γραφείο Οικονομικών & Εμπορικών
Υποθέσεων Μόσχας:**

Δ/νση: 4, Leontievsky pereulok,
Moscow 125009
Τηλ.: +7 (495) 539 2970,
E-mail: ecocom-moscow@mfa.gr
Website: www.agora.mfa.gr

1. Ελληνικές Αρχές

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΠΡΕΣΒΕΙΑ

Δ/νση: 4, Leontievsky pereulok, Moscow 125009
Τηλ.: +7(495) 539 2941,
E-mail: gremb.mow@mfa.gr
Website: <http://www.mfa.gr/russia>

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗ ΜΟΣΧΑ

Δ/νση: 14, Spiridonovka str., Moscow 123001
Τηλ: +7 (495) 539 3840,
E-mail: grgencon.mow@mfa.gr
Website: <http://www.mfa.gr/russia>

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΓΙΑ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗ

Δ/νση: 17, Chernyshevskogo Prospect, St Petersburg 191123
Τηλ. +7(812) 334 3586,
E-mail: grgencon.spb@mfa.gr

ΓΕΝΙΚΟ ΠΡΟΞΕΝΕΙΟ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΟ ΝΟΒΟΡΟΣΣΙΣΚ

Δ/νση: 13, Mira, Novorossisk 353905
Τηλ.: +7 8617 646 452,
E-mail: mailto:grgencon.nov@mfa.grgrgencon.nov@mfa.gr

2. Ρωσικές Αρχές

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ ΡΩΣΙΑΣ

4^η Ευρωπαϊκή Δ/νση, Τμήμα Ελλάδας και Κύπρου
Τηλ. +7-499-244 4922,
Website: www.mid.ru

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Δ/νση χωρών Ευρώπης, Βορείου Αμερικής και Διεθνών Οργανισμών,
Τηλ.: +7-495-651-79-38
Υπηρεσία Ξένων Επενδύσεων
Τηλ: +7-495 2098069/2000353/9509263
Website: www.economy.gov.ru

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Τηλ.: +7 495 987 9101,
Website: www.minfin.ru

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΕΜΠΟΡΙΟΥ

Διεύθυνση Διεθνών Σχέσεων
Τηλ.: +7 495 539 2187,
Website: <http://minpromtorg.gov.ru/>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ

Τηλ.: 7 (919) 779-98-27,
Website: <https://minenergo.gov.ru/>

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΤΗΛΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΩΝ & ΜΑΖΙΚΗΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Τηλ.+7 (495) 771-80-00,
Website: www.minsvyaz.ru

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Τηλ.: +7 499 495 00 00,
Website: www.mintrans.ru

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Τηλ.: ++7 (495) 607-81-10,
Website: <http://mcx.ru/en/>

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣ ΜΟΣΧΑΣ

13, Tverskaya Ulitsa, Moscow 103032
Τηλ.: +7(495) 2296360,
Website: <https://www.mos.ru/en/>

ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΙΚΟΣ ΔΗΜΟΣ ΑΓ. ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ

Επιτροπή Διεθνών Σχέσεων και Τουρισμού
1 Smolny, St. Petersburg 191060
Τηλ.: (812) 576-41-11,
Website: <https://www.gov.spb.ru/en/>

3. Εμπορικά & Βιομηχανικά Επιμελητήρια (ΕΒΕ)

ΕΒΕ ΡΩΣΙΑΣ

Τηλ. +7 495 620-00-09
E-mail: tpprf@tpprf.ru
Website: www.tpprf.ru

ΕΒΕ ΜΟΣΧΑΣ

Τηλ. +7 495 276 1219
E-mail: mostpp@mostpp.ru
Website: www.mostpp.ru
<mailto:daif@tpprf.ru>

ΕΒΕ ΑΓΙΑΣ ΠΕΤΡΟΥΠΟΛΗΣ

Τηλ. +7 812 579 84 52
E-mail: spbcci@spbcci.ru
Website: <http://spbtp.ru/>

ΕΒΕ ΚΡΑΣΝΟΝΤΑΡ

Τηλ./φαξ +7 861 992 03 27
E-mail: tpkk@tpkuban.ru
Website: <http://kuban.tpprf.ru>

ΕΒΕ ΝΟΒΟΣΙΜΠΙΡΣΚ

Τηλ. +7(383) 223 8020

E-mail: info@ngtpp.ru

Website : <http://e.ngtpp.ru/>

ΕΒΕ ΤΟΜΣΚ

Τηλ. +7 (3822) 43-31-30,

E-mail: mail@tomsktpp.ru

Website: <http://tpp.tomsk.ru/>

ΕΒΕ ΤΑΓΚΑΝΡΟΓΚ

Τηλ. +7 8634 314 423

E-mail: office@ticci.ru

Website: <http://www.ticci.ru>

ΕΒΕ ΝΙΖΝΙ ΝΟΒΓΚΟΡΟΝΤ

Τηλ. +7 831 419-42-10,

E-mail: tpp@tpp.nnov.ru

Website: <http://www.tpp.nnov.ru/>

ΕΒΕ ΡΟΣΤΩΒ (ROSTOV-ON-DON)

Τηλ. +7 863 268 7600,

E-mail: tpp@tppro.ru

Website: <http://www.tppro.ru/>

ΕΛΛΗΝΟΡΩΣΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ

25ης Μαρτίου 71, 154 51, Νέο Ψυχικό, Αθήνα.

Τηλ: +30. 210 69 81 127,

E-mail: info@hrcc.gr

Website: <http://www.hrcc.gr>

4. Κλαδικοί σύνδεσμοι

ΡΩΣΙΚΗ ΕΝΩΣΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΩΝ ΚΑΙ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΩΝ (ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ)

Τηλ.: +7 495 663 0404,

E-mail: rspp@rspp.ru

Website: www.rspp.ru

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

European Business Association

Tel.: +7(495) 234 2794,

Email: info@aerbrus.ru

Website: www.aebrus.ru

All Russia Public Organisation

Τηλ.: +7 (495) 649-18-26

Website Q <https://deloros.ru/>

Email : intdep@deloros.ru

Association of Industrial Parks

Τηλ. +7 495 517 45 68

Website : <http://www.indparks.ru/>

Email : gr@indparks.ru

United Aircraft Corporation

Τηλ. +7(495) 926-1420

Email : office@uacrussia.ru

Website : <http://www.uacrussia.ru/>

Russian Union of Exhibition and Fairs

Website : <http://uefexpo.ru>

5. Τράπεζες**KENTRIKH TRAPIEZA THS ΡΩΣΙΑΣ**

Τηλ. +7 495 771 9100,

www.cbr.ru

VTB

Τηλ. +7 495 2317554

www.vtb.ru

SBERBANK

Τηλ. +7 495 5005550

<http://www.sberbank.ru/>

B&N Bank (Ρωσική Τράπεζα με υποκατάστημα στην Ελλάδα - <https://bnbank.gr/>)

Tel: [+7-495-755 5075](tel:+7-495-7555075)

<https://eng.binbank.ru/>

BANK OF MOSCOW

Τηλ. +(495) 777-4-888

<https://mkb.ru/en/>

ALPHA BANK CYPRUS LTD (ΓΡΑΦΕΙΟ ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑΣ)

Moscow Representative Office

<https://www.alphabank.com.cy/english/units.shtm>

Tel.: +7 495 937 5687

mro@alphabank.com.cy

ASSOCIATION OF RUSSIAN BANKS

Τηλ. +7 (495) 691 87 8

<http://arb.ru/>

6. Διοργανωτές Εκθέσεων

ΕΝΩΣΗ ΕΚΘΕΣΙΑΚΩΝ ΕΚΔΗΛΩΣΕΩΝ ΡΩΣΙΑΣ

Tel. +7-831-227 5695

<http://www.uefexpo.ru>

email: info@uefexpo.ru

EXPOCENTR

Τηλ. +7 499 707 3799

www.expoctr.ru

ITE GROUP

Τηλ. +7 495 750 08 28

www.ite-expo.ru

VVCENTRE

Τηλ. +7 495 544 3400,

www.vvcentre.ru

CROCUS EXPO

Τηλ. +7 495 727 2626,

www.crocus-expo.ru

KRASNODAREXPO

Τηλ. +7 861 200 12 34

<http://www.krasnodarexpo.ru/>

EXPOFORUM St. Petersburg

Tel. +7 (812) 240 40 40

E-mail: info@expoforum.ru

<http://www.expoforum.ru/en>

ITE Siberia

Tel.: +7(383) 363 00 63

<http://www.ite-siberia.ru>

7. Ξενοδοχεία

NATIONAL

Τηλ. +7 495 258 7000

www.national.ru

METROPOL HOTEL

Τηλ. +7 495 266 01 68

www.metropol-moscow.ru

MARRIOTT

Τηλ. +7 495 937 1000

www.marriott.com

BALTSCHUG KEMPINSKI MOSCOW

Τηλ. +7 495 287 2000

www.kempinski-moscow.com**ARARAT PARK HAYATT MOSCOW**

Τηλ. +7 495 783 1234

www.moscow.park.hyatt.com**MARCO POLO**

Τηλ. +7 495 660 06 06

<http://www.presnja.ru/en/default.html>**GOLDEN RING HOTEL**

Τηλ. +7 495 725 0100

www.hotel-goldenring.ru**RITZ-CARLTON MOSCOW**

Τηλ. +7 495 225 8888

www.ritzcarlton.com**RENAISSANCE MOSCOW HOTEL**

Τηλ. +7 495 931 9000

www.renaissancemoscow.com**8. Ελληνικές Ομογενειακές Ενώσεις****Σύλλογος Ελλήνων Μόσχας**Τηλέφωνο: + 7-499-236-47-16, E-mail: info@greekmos.ru<http://www.greekmos.ru/>**Σύλλογος Ελλήνων Βορονέζ**

Τηλ./Φαξ: +7 (4732) 71-52-05

Σύλλογος Ελλήνων Εκατερινμπούργκ

κινητό +7 922 181 30 88

E-mail: <http://web.u-greek.ru/kontakty/napisite-nam><http://web.u-greek.ru>**Σύλλογος Ελλήνων Ιρκούτσκ**

Τηλ.: (3952)383744

E-mail: vv2005@mail.ru**Σύλλογος Ελλήνων Νοβοσιμπίρσκ**

Τηλ. 89231246022 / 8(383)22-11-666

E-mail: elpida.hope@mail.ru**Σύλλογος Ελλήνων Κρασνογιάρσκ**

Τηλ. 8(3912) 448-716, τηλ/φαξ 227-655, 233-525

Σύλλογος Ελλήνων ΌμσκΤηλ. /Φαξ: 8 (3812) 24-96-95; e-mail: gago71@mail.ru

Σύλλογος Ελλήνων Τομσκ

Τηλ. (3822) 78-20-73

<http://grek.tomsk.ru/>**Σύλλογος Ελλήνων Γιακούτσκ**

Τηλ. (4112) 34-60-03

E-mail: hellas@taatta.ru**Σύλλογος Ελλήνων Ουφά / Δημοκρατία Μπασκορτοστάν**

Τηλ.: (3472) 32-616

9. Αντιπροσωπείες διεθνών και ευρωπαϊκών οργανισμών στη Ρωσία**ΑΝΤΙΠΡΟΣΩΠΕΙΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΣΤΗ ΡΩΣΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ**

Τηλ. +7 495 721 2000, Φαξ: +7 495 721 2020

https://eeas.europa.eu/delegations/russia/719/about-european-union-delegation-russian-federation_en**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ**www.unrussia.ru, email : info@unrussia.ru**ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ (EBRD)**

Τηλ.: +7 (812) 703 5525

<http://www.ebrd.com/cs/Satellite?c=Page&cid=1395236558140&d=Mobile&pagename=EBRD%2FPage%2FCountry>**ΓΡΑΦΕΙΟ ΠΑΓΚΟΣΜΙΑΣ ΤΡΑΠΕΖΑΣ**

Tel.: +7(495) 745 7000,

<http://www.worldbank.org/en/country/russia>**ΔΙΕΘΝΕΣ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ**

Tel.: +7(095) 7059200,

Website: www.imf.org/external/country/rus**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (UNDP)**Website: <http://www.undp.ru/>**ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ (UNIDO)**Website <http://www.unido.ru/eng/>**ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΡΟΦΙΜΩΝ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ (WFP)**<http://www.wfp.org/content/moscow>**ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΗΝΩΜΕΝΩΝ ΕΘΝΩΝ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ (UNEP)**<http://www.unrussia.ru/en/agencies/united-nations-environment-programme-unep>**10. Άλλες Δημόσιες Υπηρεσίες****ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΗΣ ΡΩΣΙΑΣ/ ROSSTAT**

Τηλ.: +7(495) 607 49 02

http://www.gks.ru/wps/wcm/connect/rosstat_main/rosstat/en/main/

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΤΕΛΩΝΕΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

Τηλ.: +7(495) 449 7205

<http://eng.customs.ru/>

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΤΗΝΙΑΤΡΙΚΗΣ ΚΑΙ ΦΥΤΟΪΓΕΙΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΠΙΒΛΕΨΗΣ

Τηλ.+7 495 607 51 11

<http://www.fsvps.ru/fsvps/main.html? language=en>

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ

<https://www.russiatourism.ru/en/>

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΤΕΧΝΙΚΩΝ ΚΑΝΟΝΙΣΜΩΝ & ΜΕΤΡΟΛΟΓΙΑΣ

<http://standard.gost.ru/wps/portal/>

ΕΜΠΟΡΙΚΟ ΜΗΤΡΩΟ

<https://www.onrc.ro/index.php/en/about-ntro>

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΦΟΡΟΛΟΓΙΚΗ ΑΡΧΗ

www.nalog.ru

ΡΩΣΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΣΗΣ (ROSPATENT)

<http://www.rupto.ru/en>

ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΑΝΤΙΜΟΝΟΠΩΛΙΑΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

11, Sadovaya Kudrinskaya str., D-242, GSP-5, 123995 Moscow

Τηλ.:+7 (499) 7957653

<http://www.fas.gov.ru/english/>

11. Αεροπορικές εταιρείες και αεροδρόμια

ΑEGEAN AIRLINES

Tel: +7 495 139 87 90, +

e-mail: ru.helpdesk@aegeanair.com

<https://ru.aegeanair.com/>

ΑEROFLOT

Tel: +7 (495) 223 5555,

www.aeroflot.ru

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ-SHEREMETYEVO 1

<http://svo.aero/>

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ-DOMODEDOVO

www.domodedovo.ru

ΑΕΡΟΔΡΟΜΙΟ-VNUKОВО

<http://www.vnukovo.ru/rus/index.wbp>

Ζ. ΠΗΓΕΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΗΣΗΣ

1. Βασικές πληροφορίες σχετικά με τη γεωγραφία, τον πληθυσμό, το πολιτικό σύστημα, τις εξωτερικές σχέσεις, την οικονομία της Ρωσικής Ομοσπονδίας και τις οικονομικές σχέσεις Ελλάδος-Ρωσίας περιέχονται στην Ετήσια Έκθεση του Γραφείου Οικονομικών & Εμπορικών Υποθέσεων της ελληνικής Πρεσβείας Μόσχας.
2. Ο οδηγός Doing Business in Russia της Παγκόσμιας Τράπεζας (<http://www.doingbusiness.org/content/dam/doingBusiness/country/r/russia/RUS.pdf>)
3. Ο επιχειρηματικός οδηγός της συμβουλευτικής εταιρείας KPMG (<https://assets.kpmg.com/content/dam/kpmg/ru/pdf/2018/07/ru-en-doing-business-in-russia-300718.pdf>)
4. Ο επιχειρηματικός οδηγός της συμβουλευτικής εταιρείας Baker & McKenzie (<https://www.bakermckenzie.com/-/media/files/insight/publications/2018/04/mosdms55858107v1doingbusinessinrussia2018.pdf?la=en>).

Η. ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΗΣ ΕΙΣΑΓΩΓΩΝ ΠΡΟΙΟΝΤΩΝ
προέλευσης ΗΠΑ, Ε.Ε., Καναδά, Αυστραλίας, Νορβηγίας, Ουκρανίας, Αλβανίας,
Μαυροβουνίου, Ισλανδίας και Λιχτενστάιν
στη Ρωσική Ομοσπονδία μέχρι και την 31^η Δεκεμβρίου 2019

Κωδικός Συνδυασμένης Ονοματολογίας	Περιγραφή εμπορεύματος * / ***
0103 (εξαιρείται ο κωδικός 0103 10 0000)	Ζώντες χοίροι
0201	Κρέατα βοοειδών, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0202	Κρέατα βοοειδών, κατεψυγμένα
0203	Κρέατα χοιροειδών, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα
0207	Κρέατα και παραπροϊόντα βρώσιμα, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα, πουλερικών της κλάσης 0105
0206 εξαιρούνται οι κωδικοί 0206 10 1000, 0206 22 0001, 0206 29 1000, 0206 30 0001, 0206 30 0003, 0206 41 0001, 0206 49 0001, 0206 80 1000, 0206 90 1000.****	Παραπροϊόντα σφαγίων βρώσιμα, βοοειδών, χοιροειδών, προβατοειδών, αιγοειδών, αλόγων, γαϊδουριών ή μουλαριών, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα
0210**	Κρέατα αλατισμένα ή σε άρμη, αποξηραμένα ή καπνιστά
0301	Ψάρια ζωντανά (πέστροφες, χέλια, κυπρίνοι, σολομοί)
0302	Ψάρια νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, με εξαίρεση τα φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304, δηλαδή σολομοειδή (πέστροφες, σολομοί), πλατύψαρα (γλωσσοειδή) τόνοι, ρέγγες, μπακαλιάροι, άλλα ψάρια (σαρδέλες, γάδοι, σκουμπριά, χέλια, γαύροι, λιθρίνια, φαγκριά, ξιφίας, σαυρίδια λαυράκια, τσιπούρες
0303	Ψάρια κατεψυγμένα, με εξαίρεση τα φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών της κλάσης 0304, δηλαδή σολομοί, άλλα σολομοειδή (πέστροφες), πλατύψαρα

	(γλωσσοειδή), τόνοι, ρέγγες, μπακαλιάροι, άλλα ψάρια (σαρδέλες, γάδοι, σκουμπριά, χέλια, γαύροι, λιθρίνια, φαγκριά, ξιφίας, σαυρίδια λαυράκια, συκώτια, αυγά και σπέρματα
0304	Φιλέτα και άλλη σάρκα ψαριών (έστω και αλεσμένα), νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη ή κατεψυγμένα
0305	Ψάρια αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ψάρια καπνιστά έστω και ψημένα πριν ή κατά τη διάρκεια του καπνίσματος. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων (πελέτες ψαριών, κατάλληλα για τη διατροφή ανθρώπων) δηλαδή αλεύρια, συκώτια, αυγά και σπέρματα ψαριών, φιλέτα ψαριών αποξηραμένα, ψάρια καπνιστά, ψάρια αλατισμένα
0306	Μαλακόστρακα, έστω και χωρίς το όστρακό τους, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Μαλακόστρακα με το όστρακό τους, βρασμένα σε νερό ή ατμό, έστω και διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων μαλακοστράκων κατάλληλα για τη διατροφή των ανθρώπων (καραβίδες, αστακοί, γαρίδες, καβούρια
0307	Μαλάκια, έστω και χωρισμένα από το κοχύλι τους, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ασπόνδυλα υδρόβια, άλλα από τα μαλακόστρακα και τα μαλάκια, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων (πελέτες) ασπόνδυλων υδρόβιων άλλων από τα μαλακόστρακα, κατάλληλα για τη διατροφή των ανθρώπων (στρείδια, χτένια, μύδια, σουπιές, χταπόδια, σαλιγκάρια).
0308	Ασπόνδυλα υδρόβια, άλλα μαλακόστρακα και μαλάκια, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Ασπόνδυλα υδρόβια, άλλα από τα μαλακόστρακα και τα μαλάκια, ζωντανά, νωπά, διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα, αποξηραμένα, αλατισμένα ή σε άρμη. Αλεύρια, σκόνες και συσσωματωμένα προϊόντα με μορφή σβόλων (πελέτες) ασπόνδυλων υδρόβιων άλλων από τα μαλακόστρακα, κατάλληλα για τη διατροφή των ανθρώπων (Ολοθούρια, αχινοί, Μέδουσες).
0401	Γάλα και κρέμα γάλακτος (ανθόγαλα) που δεν είναι συμπυκνωμένα και δεν περιέχουν ζάχαρη ή άλλα γλυκαντικά.
0402	Γάλα και κρέμα γάλακτος(ανθόγαλα), συμπυκνωμένα ή με προθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών.
0403	Βουτυρόγαλα, πηγμένο γάλα και πηγμένη κρέμα, γιαούρτι, κεφίρ και άλλα γάλατα και κρέμες που έχουν υποστεί ζύμωση ή έχουν καταστεί όξινα, έστω και συμπυκνωμένα ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών ή αρωματισμένα ή με προσθήκη φρούτων ή κακάου.
0404	Ορός γάλακτος, έστω και συμπυκνωμένος ή με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών. Προϊόντα που αποτελούνται από φυσικά συστατικά του

	γάλακτος, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών που δεν κατονομάζονται ούτε περιλαμβάνονται αλλού.
0405	Βούτυρα και άλλες λιπαρές ουσίες προερχόμενες από το γάλα. Γαλακτικές λιπαρές ύλες για επάλειψη.
0406	Τυριά και πηγμένο γάλα για τυρί
0701	Πατάτες νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη
0702 00 000	Ντομάτες νωπές ή διατηρημένες με απλή ψύξη
0703	Κρεμμύδια ασκαλώνια, σκόρδα, πράσα και άλλα παρόμοια λαχανικά, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0704	Κράμβες, κουνουπίδια, κράμβες σγουρές, γογυλοκράμβες και παρόμοια βρώσιμα προϊόντα του γένους Brassica, νωπά η διατηρημένα με απλή ψύξη
0705	Μαρούλια (<i>Lactuca sativa</i>) και ραδίκια (<i>Cichorium spp.</i>), νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0706	Καρότα, γογγύλια, κοκκινογούλια για σαλάτα, λαγόχορτο (σκουλί), ραπανοσέλινα, ραπάνια και παρόμοιες βρώσιμες ρίζες, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0707 00	Αγγούρια και αγγουράκια, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη.
0708	Λαχανικά λοβοφόρα, με ή χωρίς λοβό, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη
0709	Άλλα λαχανικά, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη (αγκινάρες, σπαράγγια μελιτζάνες, σέλινα μανιτάρια και τρούφες, πιπεριές, σπανάκια, ΕΛΙΕΣ, κάππαρη, μάραθο, κολοκυθάκια)
0710	Λαχανικά άβραστα ή βρασμένα στο νερό ή στον ατμό, κατεψυγμένα
0711	Λαχανικά διατηρημένα προσωρινά (π.χ. με διοξείδιο του θείου ή σε άρμη, θειωμένο νερό ή σε νερό στο οποίο έχουν προστεθεί άλλες ουσίες που χρησιμεύουν για να εξασφαλισθεί προσωρινά η διατήρησή τους), αλλά ακατάλληλα για διατροφή στην κατάσταση που βρίσκονται (Ελιές, Κάππαρη, αγγούρια, μανιτάρια και τρούφες, άλλα λαχανικά)
0712	Λαχανικά ξερά, έστω και κομμένα σε τεμάχια ή σε φέτες ή και τριμμένα ή σε σκόνη, αλλά όχι αλλιώς παρασκευασμένα
0713	Όσπρια ξερά, χωρίς λοβό, έστω και ξεφλουδισμένα ή σπασμένα
0714	Ρίζες μανιόκας, αραρούτης ή σαλεπιού, κόνδυλοι ηλιανθού (ψευδοκολοκάσια), γλυκοπατάτες και παρόμοιες ρίζες και κόνδυλοι με υψηλή περιεκτικότητα σ άμυλο ή ινουλίνη, νωπά ή διατηρημένα με απλή ψύξη, κατεψυγμένα ή αποξηραμένα, έστω και κομμένα σε τεμάχια ή συσσωματωμένα σε μορφή σβόλων).
0801	Καρύδια κοκοφοινίκων, καρύδια Βραζιλίας και καρύδια ανακαρδιοειδών, νωπά ή ξερά, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη φλούδα τους
0802	Άλλοι καρποί με κέλυφος, νωποί ή ξεροί, έστω και χωρίς το κέλυφος ή τη

	φλούδα τους
0803	Μπανάνες, στις οποίες περιλαμβάνονται και του είδους των Αντιλλών, νωπές ή ξερές
0804	Χουρμάδες, σύκα, ανανάδες, αχλάδια των ποικιλιών avocats και goyaves, μάγγες και μαγγούστες, νωπά ή ξερά
0805	Εσπεριδοειδή, νωπά ή ξερά
0806	Σταφύλια, νωπά ή ξερά
0807	Πεπόνια (στα οποία περιλαμβάνονται και τα καρπούζια) και καρποί παπαίας, νωπά
0808	Μήλα, αχλάδια και κυδώνια, νωπά
0809	Βερίκοκα, κεράσια, ροδάκινα (στα οποία περιλαμβάνονται και τα brugnonis και nectarines), δαμάσκηνα και αγριοδαμάσκηνα, νωπά
0810	Άλλοι καρποί και φρούτα νωπά
0811	Καρποί και φρούτα, άψητα ή ψημένα στον ατμό ή βρασμένα στο νερό, κατεψυγμένα, έστω και με προσθήκη ζάχαρης ή άλλων γλυκαντικών
0813	Καρποί και φρούτα αποξηραμένα, άλλα από εκείνα των κλάσεων 0801 μέχρι και 0806. Μείγματα αποξηραμένων καρπών και φρούτων ή καρπών με κέλυφος του κεφαλαίου αυτού
1501	Χοιρινά λίπη και λίπη πουλερικών
1502	Λίπη βοοειδών, προβατοειδών ή αιγοειδών
1503 00	Στεατίνη, λάδι με την ονομασία «saindoux», ελαιοστεατίνη, ελαιομαργαρίνη και στεατέλαιο, που δεν έχουν γαλακτωματοποιηθεί ούτε αναμειχθεί ούτε αλλιώς παρασκευασθεί
1601 00	Λουκάνικα, σαλάμια και παρόμοια προϊόντα, από κρέας, παραπροϊόντα σφαγίων ή αίμα. Παρασκευάσματα διατροφής με βάση τα προϊόντα αυτά
1901 90 110 0	Εκχυλίσματα βύνης, περιεκτικότητας σε ξερό εκχύλισμα ίσης ή ανώτερης του 90 % κατά βάρος
1901 90 910 0	Άλλα προϊόντα, που δεν περιέχουν λιπαρές ύλες που προέρχονται από το γάλα, ζαχαρόζη, ισογλυκόζη, γλυκόζη, άμυλα κάθε είδους ή που περιέχουν κατά βάρος λιγότερο του 1,5 % λιπαρές ύλες που προέρχονται από το γάλα, λιγότερο του 5 % ζαχαρόζη (συμπεριλαμβανομένου του ιμπερτοποιημένου ζάχαρου) ή ισογλυκόζη, λιγότερο του 5 % γλυκόζη ή άμυλα κάθε είδους, εξαιρουμένων των παρασκευασμάτων διατροφής σε σκόνη από προϊόντα των κλάσεων 0401 μέχρι 0404
2106 90 920 0 2106 90 980 4 2106 90 980 5 2106 90 980 9	Παρασκευάσματα διατροφής που δεν κατονομάζονται αλλού.

* Η εφαρμογή του ως άνω καταλόγου λαμβάνει χώρα σύμφωνα με τους κωδικούς ΣΟ. Η περιγραφή του εμπορεύματος παρατίθεται για λόγους διευκόλυνσης

** Η εφαρμογή του εν λόγω κωδικού λαμβάνει χώρα τόσο βάσει του κωδικού ΣΟ όσο και βάσει της περιγραφής του εμπορεύματος.

*** Με την εξαίρεση προϊόντων που προορίζονται για παιδική διατροφή.

**** Με την εξαίρεση προϊόντων που προορίζονται για παραγωγή φαρμακευτικών προϊόντων

Σημειώνουμε ότι στην ιστοσελίδα <https://sanctionsmap.eu> της ΕΕ υπάρχει χάρτης στον οποίο απεικονίζεται το σύνολο των κυρώσεων παγκοσμίως που έχουν επιβληθεί έναντι εταιρειών, ατόμων και προϊόντων, είτε από την ΕΕ είτε από τον ΟΗΕ. Μάλιστα σε κάθε περίπτωση αναφέρονται και πληροφοριακά στοιχεία της νομικής πράξης επιβολής των κυρώσεων.

Τέλος στην ιστοσελίδα <https://sanctionssearch.ofac.treas.gov/> υπάρχει η δυνατότητα αναζήτησης ρωσικών εταιριών που τελούν υπό αμερικανικές κυρώσεις.